

Köztársaság Bonntól Berlinig

25 évvel az egyesülés után újból felvetődik Németország Európában betöltött szerepének a kérdése

1989 óta radikálisan megváltozott a nemzetközi intézmények felépítése: 1994-ben az EBEÉ-ből alakult az EBESZ, az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezményből a WTO, majd 1999-ben a NATO is átalakult, így vált védelmből intervenciószövetséggé. Az 1993-ban alapított EG (Európai Közösség) tagállamainak létszáma 2004-re szinte megduplázódott; ekkor alakult meg az Európai Unió. A keleti nyitás és a Szovjetunió összeomlása után lehetővé vált a NATO érvényességi határának kiterjesztése, amit az EU „keleti bővítése” követett. Putyin miniszterelnöksége alatt Oroszország kezdte visszaszerezni energiái és katonai nagyhatalmi pozícióját. A korszak globális versenyének jellegzetessége, hogy előretört Brazília, Kína és India. A G7 államok G20-ra bővültek. Az USA az iraki háború kibontakozásával (2003) újra megosztotta az éppen egyesülő európai félre, kialakítva egy „régit” és egy „új” Európát. Ugyanakkor az Európai Unió államai közös alkotmányért szálltak síkra.

Hogyan reagált az egyesülés óta Németország ezekre a változásokra? A német nyugati integrációs politikája felélénkült és ezt az 1993-as Maastricht-i szerződés még inkább megerősítette. Ezen felül szorgalmazták a közös pénz nem előkészítését, és az 1995-ös EU-bővítést, amely során „semleges” államok csatlakoztak az Unióhoz. Kóli hangulysította, hogy az új Németország egyetértésben van a nyugattal, valamint elkötelezettje a régi integrációs politikának. Új közép- és kelet-európai politikáját viszont ugyanúgy meg kellett tervezni, mint az integrációs politikát. Ez a 90-es évek közepe óta megtörtént az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel és az Európai Unióval. A németek nem voltak jelentéktelen tervezők. Sok szót emeltek, hogy a berlini köztársaság kezdete, az „keleti bővítés” tartalmazó tárgyalások megkezdéséről szóló határozat (1998) vezetett. A bonni köztársasághoz viszonyítva nyilvánvalóvá vált a különbség a szerbek elleni háborúban való részvétellel, Milošević Kosovo politikájára (1999) miatt. Genscher számára elkövetelhetetlen lett volna egy német NATO bevetés

„out of area” ENSZ-mandátum nélkül. Ugyanakkor a berlini köztársaság fokozta stabilizálási politikáját a nyugat Balkánon (KFOR, Kosovo Force). A dél-európai stabilizálási megegyezés, a „keleti bővítés” szorgalmazása az Európai Unióban, és a „big bang”-megoldás (1999–2004/07) védőbeszéde, ami ilyen mértékben csak Schröder és Fischer alatt vált lehetségessé. Ez hozta meg újból Németország vezető szerepét. Az afganisztáni bevetés csak azért jött létre, mert Schröder a szövetségi gyűlésben tüntetően felvette a bizalmi kérdést. Ilyen típusú politikát nem lehetett folytatni, a német nyilvánosság széles hozzájárulásával. A katonai bevetések a Hindukusnál nem voltak eladhatóak, különösen nem az az agyrém, hogy pont ott kell megvédeni Németország biztonságát. Ez annál nehezebbé vált, mert tekintetbe kellett venni a burjánzó konfliktusokat és könnyen elmergésedő balkáni problémákat. Amennyire ez a kormány támogatta a szeptember 11. keretében az ISAF-bevetést, ugyanakkor tanácskészségéről tett bizonyosságot az ifjú Bush és Blair általi iraki katonai beavatkozás hivatalos megtagadásával. A kormány számára viszont fontosak voltak a kapcsolatok Moszkvával. Hiába szorgalmazott a német kormány „EU-alkotmányt”. Ezt sikerült egy szűkített reformszerződés formájában megőrizni az új nagy koalíció által az EU német elnöksége (2007) alatt. A Merkel-Steinmeier-kormány megőrizte a pénzpiac és a gazdasági krízis (2008) kezelésével, miáltal a Merkel-Westerwelle fekete-sárga koalíció, a görög állam adóssági kérdésében és az euró-szisztéma (2009–2010) strukturális hiányai kezelésében, gyengeséget mutatott.

Merkel világa alapjaiban eltér Kohlétól: sokfelébb, összetettebb, konfliktusdúsabb és áttekinthetlenebb. Ellentétben a hidegháború idejével, amikor Berlin még fal szelte át és a „vasfüggöny” szétválasztotta a kontinens, mára eltolódtak a konfliktusok Európa peremére (Görögország, Ukrajna, Egyesült Királyság, Ciprus).

A „keleti felépítést” követően Németország nemcsak politikai középhatalomként tört vissza, hanem régi exportőrösségét visszanyer-

ve vált Európa központi gazdasági és pénzügyi hatalmává. Kereskedelmi, gazdasági és pénzügyi érdekei középhezlyezte alapján nem engedte meg, mint a korábbi évtizedekben az egyoldalú transzatlanti vagy nyugat-európai irányvonalat. Németország politikája nem lehet csak multilaterális vagy nyitott minden égtáj irányában. Az eurokrízis (2011–2015) legyőzéseben Merkel volt a hangadó európai válságmanager. Viszont meg kellett tanulnia a kancellárasszonynak, hogy a menekült áradattal való megbirkózásban, néhány EU-partner megtagadja a szolidaritást egyfajta bosszúként az elmúlt években, Németország által elrendelt takarékosági kurzus miatt.

A különbség az 1989. előtti időszakhoz képest abban mutatkozik meg, hogy Németország ma kevésbé irányul Washington felé, hanem megerősítette politikáját Berlinben és Brüsszelben az EU keretén belül. Németország térképe ma Bismarck szellemében ismét Európában, kelet és nyugat Európában van. A különbség ehhez a korszakhoz képest abban áll, hogy ma Németország nem rekeszti ki és szigeteli el Franciaországot, hanem továbbra is bevonja politikájába és együttműködik vele.

Régeen elsősorban nyugat-európai transzatlanti irányvonalú volt a német külpolitika, el- lenben a német keleti politikával egyenérték és további súlypont jött hozzá. Mindamellett nem létezett soha kinyilatkoztatott „Közép-Európa” politika. Az egyesülés után a német külpolitika jóval messzebb ment a közép-európai térségben, mint korábban. Az EU „keleti bővítésével” kötelezettséget vállalt Németország. Schröder, messze túl a „közép-európa” politikán a Balti államok (2004) Bulgária és Románia (2007) felvételének támogatásával. Ugyan- az vonatkozik a részben korábban, vagy majd- nem egyszerre végbemenő „keleti NATO bő-

vítésre”, mely nemcsak stabilitást hozott, hanem új konfliktusokat is. Berlin jóval támadóbb keleti politikát folytat, mint a 70-es évek szociál-liberális koalíciója. Közép-Európán messze túlment a német integrációs politika, ami sok új pénzügyi kereskedelmi, befektetési és gazdaságpolitikai lehetőséget nyitott meg, és így indirekt politikai befolyásra tett szert. Mindez a hivatalos német külpolitika „alatt” ment végbe, megengedve a bankok, vállalkozások és biztosítók terjeszkedését. A német külkereskedelmi és külgaazdasági politika siker- története volt az EU „keleti bővítése”.

A magángazdaság közvetlen befektetési és üzemtelepítési megelőzésének segédletével és oldaltámogatásával az EU keleti bővítése a német külkereskedlem és külgaazdaságpolitika siker- történet lett. Ebbe beágyazottan az euró- paizált és globalizált német külpolitikát a nyilvánosság alig vette észre.

MICHAEL GEHLER egy. tanár
Németből áttette RUMPLER DIANA

„Ki ütött először?”

A magyar–magyar széthúzás problémája a politikai és társadalomtudományi diskurzusok sok évszázados témája.

A történelem során Magyarország geopolitikai helyzetéből következően, a magyar társadalom hosszú időn keresztül kényszerült egymással összeegyeztethetetlen, élesen ellentétes értek és érdek- válságokra. Az ezek következményeként (is) kialakult gyakran mesterséges, merev dichotómia- rendszer (császári-törökös, kucor-labanc, nemzeti-liberális) a mai napig érezteti hatását.

Annak ellenére, hogy a XIX. század során a nemzet eszmerendszerének megszületésekor, a reform- korban a nemzeti és a szabadelvű gondolatok szorosan összekapcsolódtak (sőt egymásból következtek, hiszen a korábbi feudális társadalmi tagoltsá- gal szemben a nemzet fogalmába beletartoztak mind- annyian egyenlő jogokkal bírtak), a nemzetek ebre- désének korszaka szükségszerűen kitermelte a nem-zeti eszme mellett az internacionalista, kozmopolita szemléli áramlatokat is.

A nemzeti és a nemzetek fölötti szolidaritás me- rev elválasztása a hazafi, nemzeti- illetve kozmopolita, nemzetellenes ellentét megszületéséhez ve- zett. E téves logika szerint a hazafi nem lehet egy- ben világpolgár, a kozmopolita pedig nem létezhet csak a nemzeti keretek között. A probléma okainak elemzése, gyakran a párbeszéd színvonalát illetően is, hasonlóvá vált a kosmai verekedések során em- leggett: „Ki ütött először?” kérdéshez. A cikk kere- teit ugyanakkor tülfeztessék annak körüljárása, hogy a kialakult helyzetért mennyiben felelős a baloldal- li, balliberális szemléli áramlatok nemzeti kérdése- k iránt tapasztalható közömbössége, illetve a konser- vatív, vagy jobboldali eszmék a nemzet képvisle- telenek jogát privilegiálni kívánó szemlélete.

Annak ellenére, hogy a magyar szellemtörténe- ten a szociális és a nemzeti szolidaritás gyökerei azo- nosak voltak, elég ha az urbanus-népi háború destr-uktív, mesterséges szembenállásokat generáló, máig ható romboló, negatív hatásaira gondolunk. A XX. század súlyos történelmi katalizmái tovább mélyítették a kérelhetetlennek látszó ellentéteket, a traumák kibeszélése pedig nagymértékben hoz- zájárult a gyűlöletstruktúra továbbéléséhez.

A magyar nemzeti karakter széthúzásra hajlamo- ságot szintén gyakorta emlegetik. Ezt erősítették a Hugo Münsterberg nevével fémjelzett nemzet-

karakterológiai irányzatok, melyek korszerűek vol- tak a XIX. század végén, ma azonban nem csak el- avultak, de olyan a fatalizmus irányába ható követ- keztetéseket is megalapoznak, mint a széthúzás problémájának azonosítása a fajtallegből következ-ő, megváltoztathatatlan adottsággal.

A XXI. század elején, az Európát és benne a ma- garságot is érintő globális kihívások: gazdasági vál- ság, migrációs krízis, radikalizálódás stb., illetve az azokra adott válaszok világosan megmutatták, hogy a szupranacionális szolidaritásból következő Európai Egyesült Államok koncepciója nem képes felülni a nemzeti és nemzetek közötti szolidaritás társadalom- szervező, érték- és demokrácia megőrző erejét.

Ebben a helyzetben (is) egyrészt alapos felülbí- rálásra szorul az alapvetően a XIX. század eszmei áramlatainak téves szebeállításából következő, a történelmi traumák által felerősített ideológiai szembenállás, másrészt elengedhetetlen a széthú- zással szemben a nemzeti minimum, vagyis a párt- állástól független közösségi összetartozás alapja- nak lefejtése.

Az eszmerendszerben gyökerező különbözősége- ket felnagyította és végletekig élte a 2004. Decem- ber 5-i állampolgársági népszavazás és az azt köve- tő esztendő, amikor a nemzetpolitikai párbeszéd- nek egyetlen fóruma működött, a parlamenti dimen- zióban a Kárpát-medencei Magyar Képviselői Fóru- ma, mely asztalhoz már a diaszpórában élő képvise- lői is meghívtak kaptak. Feladatának a napi politikai szembenálláson túl stratégiaépítést tekintett. Ugyanakkor e kérdések nyugvópontja helyezésére csak 2010 után kerülhetett sor.

A határon túl élő honfitársainkat érintő néhány alapvető kérdésben egyetértés alakult ki. Ilyen az állampolgárság megadása, a választójog, illetőleg az autonómia kérdése. Szükséges azonban egy olyan átfogó, a XXI. századi globális kihívásokra távlatosan is válaszokat adni képes egységes nem- zetpolitikai megteremtése, amely a nemzet és an- nak tagjai kitettségét, kiszolgáltatottságát minima- lizálni képes.

Ehhez kell megteremtünk elsősorban a párbe- széd készségét megalapozó azon fel- és beismerést a politikai pártok részéről, hogy van néhány olyan alapvető nemzeti érték, amelyben szükségképpen az együttes fellépés.

SZILI KATALIN – MILE BALÁZS

Veszélyben a haza?

Hányszor hangzott el a kiáltás történelmi orszá- gunkban az ezerszáz év alatt, hogy a reánk törő el- lenség ellen össze kell fogunk, felretéve kisdid vi- táinkat. Többször volt jogos az aggodalom, mint nem, de ritkán hallgattunk a hívó szóra, még ritkáb- ban tartott ki a kezdeti lelkesedés. A XX. század nem- csak a magyarság számára hozott szörnyű megpr- báltatásokat, egész földrésznünknek. Nagy írónk és gondolkodónk, Márai Sándor 1939-ben, az új világ- háború küszöbén fordítve, hogy „baljós bölcsek jó- solták pusztulástokat, Napnyugati Birodalom.” De a barbárság ideológus győzelme után Európa nyugati fele föltámadt, soha nem remélt magasságba emel- kedett, megteremtette az eddig leghumánusabb, és technológiailag a legmagasabb szintre emelkedett civilizációt. Amerika, az Újvilág, az európai Óvilág javított kiadás, száz éve a világ legerősebb hatal- ma, és belátható időn belül az is marad. 25 évvel ezelőtt, a Gonosz Birodalmának kímálásakor sokan azt hittük, hogy pár év alatt a demokrácia és a sza- bad piacgazdaság birodalma el fog terjedni az Atlan- ti-óceán keleti partjától a Csendes-óceán nyugati pe- reméig. Alig öt éve pedig a ma annyit kárhóztottott és (alaptalanul) az Egyesült Államok nyakába varrt „arab tavasz” azt ígerte, hogy az arab világ is magáé- vá teszi a szabadság, egyenlőség, testvériség eszmé- it és talán az abházidia Harun-al-Rasid kalifa kultu- rális anyarkora is föltámad. Nem tekintem felada- tomnak megválaszolni (nem is tudnám), hogy a vá- lágias arab diktatúrák helyébe miért léptek törzsi és vallási háborúk, miért nincs béke az olajfák és a pál- mafák alatt. De veszélyben van Európánk békeje? Ideje, hogy mi is újra bevezessük a (csak felfüggesz- tet) általános hadjáratok helyébe, hogy a helyébként érvényben van Ausztriában és Skandináviában is?

Mohács óta egészen a rendszerváltozásig nem vol- tunk igazán független, saját sorsáról maga rendel- kező ország. Elve a visszazsuzertt szabadsággal az országos népszavazáson támogatott NATO, majd EU- tagság azt ígerte, hogy nem lesz több Mohács és Tri- anon, nem lesznek több reánk törő idegen nagyhá- talmak, nem lesz a nagy konc miatt ellenünk össze-

fogó új kisantant, és még életszínvonalunk is lassan beéri a boldogabb nyugati országokét. És most újra veszélyben a haza, meg kell védenünk magunkat? Sőt egész Európát, egész nyugati civilizációnkat fe- nyegetik Góg és Magóg tömegei, az a vallási funda- mentalizmus, amellyel Zsigmond királyunk 1396-os nikápolyi csatájától egészen az 1791-ben a bulgári- ai Szisztovóban a Habsburg-birodalom és az Oszmán- Török Birodalom által megkötött békeig (Orsova ek- kor került vissza Magyarország) szinte szüntelen harcban álltunk, szövetségben a Német-Római Bi- rodalommal?

Európa, és benne magyar hazánk, sokszor került bajba külső vagy belső okok következtében. Pár évvel ezelőtt hét szomszédunkat majd mindegyikével jobb volt a viszonyunk, mint ma. Egyetlen igazí- vitánk, a hozzájuk csatolt magyar kisebbségek helye- zete ma is elmarad az annyit emlegetett „európai normák”-tól, de fegyveres konfliktus, vagy akár csak valamiféle hidegháború elkövetelhetetlen velük. Hi- szen többségükkel szövetségesek vagyunk a NATO- ban, és/vagy gazdasági integrációban élünk az Eu- rópai Unió révén. Isten megértse, hogy bármelyiket is felmondanánk, oththagynánk. Jó (egyesek szerint túl jó) a viszonyunk a Szovjetunió utódállamával, az Orosz Föderációval, önmagában véve ez örönde- tes, de azért épeszü ember nem gondolja, hogy át- lépve egy Eurázsiai Szövetségbe ott nagyobb jólét- ben és nagyobb biztonságban élünk. A (jobb) mun- kát kereső magyarok sem Kazahsztánban próbálnak szerencsét.

Az én nemzedékem szüleitől, olvasmányokból még tudja, milyen szörnyű a háború. De a fiatalok is eleget látják a képernyőn, mi történik ott, ahol nin- csen béke. Tudatában kellene lennie mindenkinek, hogy Európa nyugati felében a háború veszélyét a NATO és az európai integráció szüntette meg. Bár- mit is gondolunk a jelenlegi tömeges migrációról, az vitán felül áll, hogy fő és közvetlen kiváltó oka a háború, ami ugyan évtizedek óta folyik Közel-Kele- ten, de Szíriában és Irakban csak az elmúlt években

Folytatás a 3. oldalon

Határok nélkül Az új év zenés köszöntése

(Völksguppen, 2016. január 7.) ÚJÉVI OPERETT GÁLAESTET nyitotta meg idei rendezvénysorozatát a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület Őriszigeten. Vízkereszt napján az immár évek óta hagyományosan megrendezett hangversenyen a legismertebb magyar operett dallamok hangzottak el. A magyar színművészek valamint az Őrségi Fantázia zenekar előadására az Őrségi községeinkbe több, mint 160 vendég érkezett.

ORF Burgenland: JANUÁRTÓL EGYÓRÁS ADÁSIDŐ

Az új évben jelentősen bővül a magyar nyelvű rádióadások ideje: vasárnap Magyar Magazin műsorunk 2016. január 3-tól a megszokott 19:30 óra helyett már 19:04 órakor jelentkezik, így csaknem egy órára bővül a színes magazin-műsor. A döntést Karlheinz Papst az ORF Burgenland igazgatója hozta meg.

Januártól több, illetve hosszabb riportokkal, részletesebb tudósítással, több zenével, rendezvénynaptárral jelentkezik szerkesztőségünk. Igyekszünk mind a burgenlandi, mind a bécsi egyesületek, szervezetek, egyházak munkájáról

beszámolni, de a kibővített adásidőben a tervek szerint lehetőségünk lesz portrékat is készíteni.

Amennyiben hallgatóink tudnak érdekes eseményekről vagy személyekről, kérjük írják meg szerkesztőségünknek. Ha több magyar örökzöld slágert, magyar nótát, cigányzenét vagy éppen mai modern számokat szeretnének hallgatni-várjuk visszajelzésüket.

Az első, csaknem egy órás Magyar Magazin 2016. január 3-án, 19:04 órakor kezdődött a Radio Burgenland hullámhosszán.

SEMMELWEIS ORVOSEGYESÜLET: Hívjuk az érdeklődőket

2016. január 20-án került megrendezésre az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége, az Ausztriai Magyar Kutatóintézet és a Prof. Dr. Birtalan Iván elnökletével Semmelweis Orvosegyesület együttműködésével a „Kérem a következőket!” elnevezésű orvosi előadássorozat első része. Az előadás főcímét Dr. Bubó ihlette, aki mindig így szólította a következő páciens. A Bécsi Magyar Iskolában mostantól viszont minden hónapban a következő orvost és témát szólítjuk meg.

A jelenlegi előadás alkalmával Asc. Prof. Dr. PAVONE-GYÖNGÖSI MARIANN doktorrnő jövőtől-tervben van egy tanácsadó hotline kialakítása, ahol szakemberek és laikusok is betekintést nyehettek a szívizom regenerációjának útkaiba. Az előadás alapvetően nem orvosoknak szól; közzérthető nyilván, és inkább az érdekeskedőket hangsúlyozta a doktorrnő. A vastaps és a lelkes kérdések természetesen nem maradtak el a befejezőskor.

A Semmelweis Orvosegyesület korábban hagyományosan rendezett hasonló jellegű esztet, de akkoriban ez még zárt körben, csak szakmabeliek részvételével történt. Ezt a szokást szeretnénk a jelenlegi kezdeménnyessel feleleveníteni, immáron kinyitva a kört, így minden érdeklődő szeretettel várunk a következő, február 17-i előadásunkra, amelyet Dr. BARTÓK MIKLÓS tart majd Újabb eredmények az agyutakásban és ezek hasznosítása a gyógyításban címmel.

Az Orvosi Egyesület a közeljövőben nem csak a felvilágosító előadássorozatát éleszti újra – tervben van egy tanácsadó hotline kialakítása, ahol szakemberek látják el ötletekkel a különböző problémákra megoldást kereső betefo-nálokat. Ezen kívül – terv szerint – egy adathá-zérthető nyilván, és inkább az érdekeskedőket hangsúlyozta a doktorrnő. A vastaps és a lelkes kérdések természetesen nem maradtak el a befejezőskor.

BEDŐCS KRISZTINA

TÁMOGATÁSI KÉRELEM

Támogatási akciónk 2002. júniusi beindítása óta – ide érve az Őrség naptárunk révén áttutalt adománynak – a Bécsi Napló 2015/6. számában közzétett H7.215,43 euró (helyesbített) összeg 2016. január 20-ig az alábbi hozzájárulásokkal növekedett:

CSPKÓ László	10,00	HORVÁTH Mária	10,00	Dr. PASSL Rainer & Mariana	30,00
ADORJÁN István	50,00	Dr. HUNYADI Péter	20,00	PIROSKA Ferenc	15,00
ANDREWITZ Edit	15,00	JÁMBOR László & családja	50,00	Dr. PLATTHY György	50,00
ARÁNYI-ASCHNER György	15,00	DI. DR. JENEY József	50,00	PONGRÁCZ Vilmos	20,00
BARKI Éva	4,00	KÁNTASISSGER Eva	20,00	DI. PRIKLER Pál & Jolan	40,00
BAZSÓ Ferenc	30,00	KÁNTÁS István	100,00	Mag. PUSZTÁY Csaba	25,00
DI. BARNA József	50,00	KÁNTÁS István	30,00	RAMMHARDT Judit	30,00
DI. BEZZEGH Ferenc	20,00	Ing. KARÁSY Péter	20,00	REHÁK István	10,00
Dr. CATOMIO István	30,00	Mag. KAUTNY Endre	10,00	SÁNDOR I. O. C.	50,00
CSEBITS Ignác	40,00	KEMENESI Ferenc	40,00	SCHENK Gabriella	20,00
CSONGVÁI Mária	20,00	Dr. KLEIN Éva	20,00	SCHERMANN Rudolf	10,00
Univ. Prof. Dr. CSORDÁS Ádám	100,00	KOCSIS Béla & Brita	20,00	SIMONFFY Erika	20,00
CSÖRSZ Lajosné	10,00	KOTTAN Zsuzsa	20,00	SIMONFAY Mária	20,00
CZIFRA János	30,00	KRAETSCHMER Katalin	10,00	STRAUB Luija	20,00
CZINGRÁBER Aladár	100,00	KRISTON Ferenc & Eveline	80,00	DI. SZABÓ Barna & Katalin	20,00
Dr. DERÉKY Pál	10,00	KULMANN Ernő	20,00	Mag. SZABÓ Ernő	10,00
Dr. DÉZSY József & Hanna	10,00	LÁSZLÓ Zoltán	20,00	Dr. SZENTKERESZTY György	100,00
ENDRÉDI Barnabás & Irene	25,00	LAURINGER Vilmos	25,00	TARCSAY-SCHNEIDERBAUER Ida	100,00
ÉRCZHEGYI István	20,00	Mag. LAZÁR-SAS Ilona Tünde	30,00	TERNECZKY ...	50,00
FARKAS Walter Gerhard	20,00	LISZKA Krisztof	50,00	TIMAFFI Emőke	10,00
FÁY Zsuzsa & Emese	20,00	MARTINY József	10,00	Dr. TONCZÁR László	30,00
DI. FABIÁN László	25,00	Dr. MARTON G. Mária	50,00	UDVARI Katalin	50,00
FODOR Mária	50,00	Dr. MIHÓCZY László	20,00	Dr. UMLAUFF Gyula	10,00
Dkfm. FORGÓ László	100,00	Ing. MILETITS György & Ingrid	20,00	Mag. UNGER Géza	30,00
Dr. GÁLFFY István	20,00	Dr. NEMETH Balázs	10,00	VADÁSZ Gábor	10,00
GERZSENYI Enikő	10,00	N. N.	20,00	Dr. VADOR Mária	50,00
GOMBÁR Rozália	20,00	N. N.	100,00	VARGHA Mária	20,00
GUTHY László	10,00	N. N.	15,00	VERESSNE Katalin	30,00
GUZI Lajos	15,00	NAGY Rudolf	10,00	VISZKÓKI Ilona	10,00
HOCIBAUM István Árpád	15,00	NAGY Tibor & Mária	10,00	WAGNER Ilona	10,00
HORVÁTH Béla	15,00	DI. NEMETH Nándor	20,00	ZACHAR Trude	20,00
HORVÁTH Csaba	20,00	Dr. PALOTAI Tamás	50,00	Ing. ZIMICS Julia	30,00
				Dr. ZIMICS Zsolt	30,00
				összesen:	2.929,00

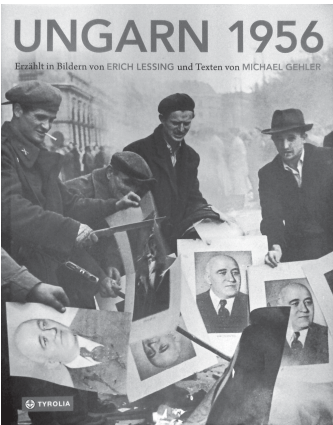
A támogatások eddig befolyt teljes összege 90.144,43 euró.

Hálás köszönet mindazoknak, akik támogatásukkal lehetővé teszik a Bécsi Magyar Otthon fenntartását, mely a legkülönbözőbb rendezvények, társas összejövetelek mellett a „Bécsi Magyar Iskolának” is otthonul szolgál.

Mag. Hollós József elnök, Albert László főtűtíkar, Dr. Seidler Andrea pénztáros
További támogatások az alábbi bankfolyószámára utalhatók át: P.S.K., A1010 Wien, Georg Coch-Paltz 1, Bankleitzahl/Bankirányítószám 60000, Zentralverband Ungarischer Vereine und Organisationen in Österreich, kontószám 7255731. IBAN AT75 6000 0000 0725 5731 BIC OPSKATWW

Új igazgató a BMTI élén

2015. szeptember 20-án foglalta el állomás-helyét a Bécsi Magyar Történeti Intézet új igazgatója, IFJ. DR. BERTÉNYI IVÁN. A Collegium Hungaricum tudományos igazgató-helyettesi posztját is betöltő 40 éves történész Dr. habil. Szabó Csaba utódaként három éven át látja el tisztségét. Ifj. Bertényi Iván 1999 óta egyetemi oktató: előbb a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, majd 2009 óta az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Művelődéstörténeti Tanszékén tanított. 2012/13-ban egy tanévig az Indiana University vendég-oktatója volt, majd hazatérése után a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóintézet Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársaként dolgozott. Ifj. Bertényi Iván kutatási területe a dualista kor-szak politika-, eszme- és művelődéstörténet, így nem meglepő, hogy 1999-től kezdve számos alkalommal kutatót Bécsben különböző ösztöndíjakkal, és több alkalommal tartott előadásokat magyarul és németül is. Ebből következők, hogy új munkahelye, Bécs nem ismeretlen hely-szín számára, és folytatja elődje színvonalas munkáját.

Könyvújdonság 1956 60. évfordulójára
Magyarország 1956. Felkelés, forradalom és szabadságharc a megosztott Európában. Válogatás Erich Lessing fotóiból. Bevezető tanulmány: Michael Gehler egy. tanár. Innsbruck, 2015. 267 old. • E-Mail: buchverlag@tyrolia.at

A Pázmáneum is bekapcsolódott

December 8-án, Szeplőtelen Fogantatás ün-nepén, a II. Vatikáni Zsinat befejezésének öt-venedik évfordulójára a római Szent Péter-tér-nen bemutatott ünnepi szentmisével és a Szent Péter-bazilika szent kapujának kivételre kitérá-sával Ferenc pápa megnyitotta az irgalmasság rendkívüli szentévtét. Ugyanezen a napon a Collegium Pázmáneum kápolnájának ajtaja is szélsre tárult az ünnepi szentmise keretében, amelyet Ausztria legkülönbözőbb vidékeiről hívtek igen nagy száma tisztelt meg jelenlétével. Az esemény különleges hangulatához jelentős mértékben hozzájárult a liturgikus zenei szol-gálatot teljesítő, Dombó Dániel vezette bécsi magyar Cantus Arcis énekkar, amely Dobszay László *Szűz Mária miséje* női kari művével tette az alkalmat emelkedettebbé, ünnepélyesebbé. Az irgalmasság szentéve 2016. november 20-ig, Krisztus Király ünnepén zárul majd.

Balassi-mise Kismartonban

„Isten hozta, Isten fizesse és Isten, áldd meg a magyart!” – ezekkel a szavakkal kezdődött Ágidiusz Zsifkovics horvát nemzetiségű kismartoni megépüspök december 20-án Kismarton-ban a ferences templomba ünnepi lélekkel összegyűlt magyarok sokaságát a kilencedik Balassi-misén. A kismartoni magyar lelkipász-tori szolgálat megalapításának ötödik és a ma-gyar szentmisék újraindításának negyedik évfor-dulóján Pál László püspöki helynök köszönetet mondott az egyházmegye főpásztorának e tör-ténelmi jelentőségű kezdeményezésekért és azok lankadatlan támogatásáért. A szentmisét bemutató Kiss-Rigó László szeged-csanádi meg-ypüspök megalodta a Balassi-émlékardok-at, Vencser László, az ausztriai idegen nyelvű pasztoráció rektora és Varga János, a bécsi Pázmáneum igazgatója pedig Balassi Bálint-émlék-érmet vett át a kitüntetés alapítóitól: Molnár Pál újsárgírótól és Rieger Tibor szobrászművésztől. A többszöriösen jeles eseményt, a budapesti Misztrál Együttes és a soproni Julianum Ének-kar zenei szolgálatával kísért szentmisét nagy-számú, Magyarországról és Ausztriából érkező vendég, a politikai és a kulturális közelet szá-mos képviselője is megtisztelte.

Varga Gabriella összeállítása

Balogh Margit a Pázmáneumban is bemutatta Mindszenty-nagymonográfiáját

A Collegium Pázmáneum és a Mika Sándor Egyesület közös szervezésében mutatták be de-cember 12-én Bécsben dr. Balogh Margit törté-nész *Mindszenty József (1892–1975)* című, a né-met nyelvű kiadás után novemberben magyarul is megjelent, 1570 oldalas nagymonográfiáját. A második világháborús magyar véraldozat (1945) 70. évfordulós emlékéve keretében meg-rendezett vetítékes előadáson a hercepré-gés életútjáról és kultuszáról a szerzővel Iső Gergely és Pál Zoltán történészek, a Mika Sándor Egyesület egyháztörténeti és jelenkori szek-ciójának tagjai beszélgettek. Ebben Balogh Margit leszögezte: Mindszenty Józsefnek nekünk, utókornak, függetlenül attól, hogy milyen val-

Ökumenikus istentisztelet Linzben

A január végi ökumenikus imahétre való ráhan-golódásként Linzben is évről évre ökumenikus ist-entiszteletet tartanak. A hagyomány szerint egy-ik évben a katolikus, másik évben a református temp-lomban gyűlnek össze a hívők és a protestáns gyű-lekezetek tagjai, hogy a keresztények egységeért fohászkodjanak. Idén január 10-én, vasárnap a római katolikus Jő Pásztor- (Guter Hirte-) temp-lomban Szabó Ernő plébános és Nagy Károly tisz-teletes vezetésével imádkoztak és elmélkedtek el azon, hogy: „Ti vagytok a föld sója” (Mt 5,13) és „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14). Az istentisztelet végén Varga Gabriella, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasja köszönetet mondott a magyar lelkeseknek a Felső-Ausztriában élő ma-gyarak nemzeti megmaradását szolgáló kulcsfon-tosságú szerepvállalásukért.

Ausztriai lelkesek találkozója

Az ausztriai magyar és magyarul beszélő lelki-pásztorok évi egyszeri találkozóját tíz évvel ezelőtlig rendszeresen megszervezték Bécsben, aztután ez a hagyomány esztendőnként keresztül szünetelt. Pál László kismartoni püspöki helynök elevenítette fel újra, az erre való igény észlelése és Vencser László, az ausztriai idegen nyelvű lel-készségek igazgatójának biztása nyomán. Négy éve tehát ismét összejönnek Vízkereszt után az Ausztriában működő magyar és magyarul beszél-ő katolikus lelkesek és elöltnécek együtt két-három, programokban gazdag, tartalmas napot. A találkozó idén január 11-én kezdődött a Szent Márton-év jegyében Savaria szentjének szülővá-ro-sában, Szombathelyen, a Martineum Felnötké-pző Akadémián, ahol a Petőfi-ösztöndíjas Varga Gabriella is méltatta a magyar lelkesek meg-határozó szerepét az ausztriai magyarság meg-maradásában. A papok a Szent Márton-temp-lomban Veres András szombathelyi megépüsp-ök vezetésével ünnepi szentmisét mutattak be, majd megtékitették a Szent Márton Látogató-központot. Azután felkeresték a Brenner János Kollégiumot, megszemlélték az Egyházmegyei Könyvtárat és körüljártak a székesegyházban is. A találkozó január 13-án Kismartonban a dóm és a püspökség meglátogatásával fejeződött be.

Stratégiai összetartozás-tudatunk

Ellentétben sokakkal én a magyarságnak a 19. szá-zad második felétől különböző hullámokban történő kiáramlását a nagyvilágba mint kikerülhetetlen de pozitív jelenséget ítélem meg (még nem is szóla ar-rol, hogy soha senki sem beszél azokról a magyarok-ról, akik visszatértek Magyarországra, Erdélybe s a Felvidékre). Csupán ugyanazt tesszük, amit minden más nép tett és tesz, i. kivándorolni oda, ahol jobb megélhetési lehetőségek adódnak. Miért csak az angol-oknak, a németeknek, az olaszoknak, a spanyoloknak vagy a lengyeleknek lehetne ezt tenniük s miért ne a magyaroknak? A kivándorolt magyarok megteremtet-ték a maguk magyar világát így egy magyarok által dominált világban. A mi hibánk inkább az volt, hogy nem építettünk ki egy olyan ideológiát, amely a ma-gyarság mai szóval 'globális' térnyerése szellemi alap-jait megadta volna. Mi úgy gondolkodtunk, ahogy a Szózat mondja: 'A nagy világon ekvív nincsen számód-ra hely, áldjon, vagy verjen sors keze, itt élne d hal-nod kell'. Cs. Szabó László mondta ki egy a BBC-ben elmondott beszédében a Hollandiai Mikes Kelemen Kór 'Nyugati Magyar Irodalom' című Tanulmányi Nap-jának a kapcsán a tabutörő szavakat: 'A nagyvilágon ekvív is van számodra hely.' A mi létünk itt Nyugat-Európában, de Ausztriában, Dél-Amerikában, Észak-Amerikában, szerte az egész világon a bizonyítéka annak, hogy Cs. Szabó László szavai a valóságban megfe-lnek, tehát igazak.

A mi hazánk a Kárpát-medence és a földgömb. Eh-hez azonban szükségös, hogy a hazánk a fejünkben és a szívünkben legyen és összetartsanak. Ehhez nekünk, nyugat-európai magyaroknak kell a gondolati tartal-mat nyújtjanak. Mi ugyanis itt élünk földrajzi köze-lségben a Kárpát-medencehez, de más országok polgá-raiként, tehát nemzetileg kettős életben élünk. Ez napja-inkban nagyon is ismert életforma. Ennek a kettősség-nek le kell vonnunk a stratégiai következményeit. In-dividuaslan mozgó és működő magyarok vagyunk, akiknek mindent a fejükben kell hordozniuk és a ma-guk és utódaik jövőjét individuálisan és közösségleg történelmi távon kell szemlélniük és megteremtüik. Ez nekünk létérdekünk. Külön kapcsolatteremtési csat-orna. Magyarnak lenni és maradni nem védekezés, hanem előrelépő támadás, extra lehetőségek felhasználása a magunk érdekében. A 'Magyar Szépietli Haza' a mi életterünk. Bárhöl a világban. A Diaszpóra a mi életterünk, az egyetemes magyarság élettere.

Ehhez azonban szükségös, hogy stratégiai összetar-tozás-tudatunk legyen, hogy tudjunk és akarjunk szá-mítani egymásra. Ennek az alapja a közös értéktudat, a közös szellemi származástudat. Nyomatékosan hasz-nálom a szellemi származástudat szót, mert ez nem egyenlő a biológiai származástudattal. Ez a történelme-ni fejeződik ki. Bennünk magyarokat a közös törté-nelmi tudat köt össze. Kik azok a történelmi szem-lyek, akikben önmagunkra ismerünk? Árpád apánk, az árpádházi szentek, a Hunyadiak, Zrínyi Miklós, Boc-sai István, Bethlen Gábor, II. Rákóczi Ferenc, Széche-nyi István, Berzesnyí Dániel, Petőfi Sándor, Arany János, Deák Ferenc, a két Tisza, Ady Endre. Ebből a listá-ból tiszta, hősi, lovagias, idealisztikus de egyben rea-listikus arc tűnik szemünk elé. Például Nagy Imrét szerintem az igazolta 1956-ban a magyarság előtt, hogy annak a szellemi ősképek az elemeit mutatta fel, amely ezekben a személyekben is láthatóvá vált. Ő nem kért magának gyekelmet. Ezzel is igazolta ön-magát és nemzetét a történelem színe előtt.

Tanulni, tanulni, tanulni!
Mint magyarnak mindig a szellemi élvonalban kell igyekezned helyet foglalni.
Ki kell építenünk közösségeinket a világ minden sarkában, azokat egymással összekötni s ehhez meg-teremteni az anyagi alapokat s ezért aldoztat hozni. Nem Magyarországtól kell a támogatást várni, hanem nekünk kell a jövődében, kívülről, Magyarországot támogatnunk. Nem megy ez most? Akkor mennie kell a jövőben!

Milyen stratégiai vonalat kell követnünk? Mindenek-előtt tíz körömmel belekapaszkodni Magyarorszá-gba s azt nem engedni el. Megőrizni azt szellemi bázisunk-nak minden tekintetben. Aztán ott befektetni pénzünk-t. Magyarországra a magyarok! De csak akkor, ha abba pénzünk teszünk. Közép-Európa felfeloldik. Közép-Európa pedig mindenekelőtt Magyarország, de mint összetartozó egység: a Visegrádi Államok. Reméljük, hogy Szlovákia és Csehország magyar-ellenességüket lassanként le tudják vetközni s megértik, hogy törté-nelmünk leckeje az, hogy együtt dolgozzunk. Romá-nia ebből a képből kilóg s mindig ki is fog lógni. Ott a magyarság mindig egy keleti irányú blokkal áll szem-ben: az orthodox román egyházzal, amely a valóság-ban Románia tényleges központi politikai hatalmi szer-vezete. Hasonló az eset Szerbiában is. Mi azonban összekötő erő lehetünk a románok és a szerbek szá-mára Európában, s a valóságban azok is vagyunk. Általában mi ezer éve megszoktuk, hogy a szomszéd-nepek fejével is gondolkozunk. Ezt még jobban kell tennünk a jövődében.

Tekintettel arra, hogy a magyarságot a diaszpórá-ban az egyházak tartják meg, a magyar államnak meg kell teremtenie a diaszpórában működő egyházak tá-mogatását, hogy főállásban tevékenykedő lelkesek gondoskodhassanak a magyar csoportokról. Ehhez a teológiai oktatásnak is hozzá kell járulnia. A lelkesek természetes társadalmi összekötő erőforrások. Nekik is rendelkezniük kell azszal a 'kettős' hozzáállással, amelyről fentebb szóltam (azaz mind a magyar, mind az illető ország társadalmi és kultúrvilágában való rész-vételrel). Ideális lesz, ha amerikai és ausztráliai szüle-tésű és nevelétszerű lelkesek is szolgálnak magyarok között mind a diaszpóra-területeken, mind Magyaror-szágon, mind pedig az utóállamokban. Az egyházak állami támogatásának Magyarországon általában fenn kell maradnia, sőt ki kell bővíteni. Ez fontos egyete-mes nemzeti, sőt általános emberi érdek, mert az egy-ház egy erkölcsi test, amely létevel az erkölcsi rendet sugározza. Itt meg kell jegyezni, hogy a kereszténység általános emberi értékmértékkel mérve túlszárnyal-hatlan lévén az egyetemes ártívet szeretet valósága. Min-denkinak van szükségük a keresztény vallásra, amellyel el-helyezi önmagát és azt a közösséget, amelyben él, a lét egészében. A szeretet – az aktív tevékeny szeretet, nem a szánalom! –, az ember kifejezése, tehát az általa létrehozott értékeknek a teremő ereje. Ez a keresz-ténység mint életteremtő értékvilágnak központi ele-me, motorja.

Tudnunk kell, hogy egy-egy nép gondolkodásbeli egység. A francia Descartes deduktív racionális mód-tok van, amely nekünk nincs és sose lesz. Ismétlem, ezt soha senki nem fogja neked bevallani s te ezt tö-lelem soha többé nem fogod hallani.' Ennek része az, amit egy holland impresszárió nekem ezzel a szóval jeolt meg: 'a magyar baj'. Ha van ebben biológiai örök-ség, akkor ez az. Bennünk nem érdekel, hogy a má-sik embernek mi a vallása és mi a nemzetisége. Az a fontos számunkra, hogy milyen ember. Így vagyunk mi magától értetődően a született közvetítő ember és ember között és vezetők bárhöl a világón. Úgy gondoljátok, hogy tűlök? Kétségtelelenül. Nem minden-ki felel meg ennek a képnek. Mindenki tudja azonban, hogy alapjában véve a kép igaz s másokról ilyen álta-lános képet festeni nehezebb mint magunkról.

Tehát a cél a magyarok aktív jelenléte szerte a vilá-gon mindenütt, az élet minden síkján. Ennek a gondo-latnak benne kell lennie minden magyar fejében. Nem csupán az a feladatunk, hogy 'megtartsuk magyarsá-gunkat', hanem az, hogy mindenütt jelen legyünk a világban s a labdát egymásnak adjuk tisztességes, em-beri módon az egész emberiség és egyben a magunk jól felfogott érdekében és javára. Hogy történhetik ez meg a diaszpórában? Mindenekelőtt úgy, hogy nyel-veket tanulunk s tudatosan beépülünk más népek kultúrvilágába e kultúrvilágok általános emberi érté-kü kifejlésére s a magunk gazdagítására. Miközben ezt tesszük, tudatában vagyunk annak, hogy maga-rok vagyunk, mert a magyarság egyik alapjellege ép-pen ez az 'általános emberitértékűség'. Aki ezt teszi, az új lehetőségeket terem, nem a magyarságot adja fel', de rajta az a kötelesség nyugszik, hogy ne adj fel ma-gyarságát. Tehát jelen kell lennünk az országok éle-tében, amelyekben élünk. A gazdasági, a kulturális és a egyházi és a politikai életben. Egyást odá be kell vinnünk. Ezt nem kell szégyelleni, hanem büszkénnek kell lennünk arra, hogy mi erre képesek vagyunk. Erre tesz bennünket képessé a bennünk szenvedéseink tisztítóitóláram megtszítók, más kultúrákigokra min-dig nyílt történelmünk.

ján gondolkodik, egy angol Locke induktív módján gyakorlatilag, egy német Kant analitikus és Hegel min-dent egészből rendszerező módján. Nos nekünk is meg-van ez a tipikusan magyar filozófiai gondolkodásrend-szerünk a Kolozsvári Filozófiai Iskolában, Böhm Károly, Bartók György, Ravasz László, Kibédi Varga Sándor gondolkodásában. Univerzális, tényszerű, rendsze-res filozófia, amely nem vész el a részletekben, de a lényegest megtartja. Magyar, mert rendszeres, tényszerű és kiegyensúlyozott mint a Szent Korona Tana, amely minden tagjának megadja az őt megillető méltó helyet. Ezt nekünk ismernünk kell. Ezáltal ismerjük meg önmagunkat s helyezzük el magunkat a világ né-pe között. A Mikes International honlapján mindez megtalálható.

Be kell magunkat állítani arra, hogy a nemzet nem csak nyelvében él. A nemzet közös érték- és önérték-tudatban, közös történelem- és küldetésstudatban él. Szükség van arra, hogy a világ minden nyelvén, amelyben magyarok vagy magyarok leszármazottai vagy azokhoz magukat tartozónak tudó emberek élnek, rendelkezésre álljon egy magyar szövegtár, amelyből fel-lehet olvasni a gyermekeknek este az ágyban nyagra-rul vagy angolul vagy norvégul. Ezekben a szövegek-ben a nemes, tiszta magyar keresztény mentalitásnak világosan jelen kell lennie. Mondhatnám: magyar Biblia. Mert ezek vagyunk mi. Ezt nagyon fontos követel-ménynek, tehát feladatnak tartom a jövődöre. E szö-vegekben benne kell lennie a tiszta, szent szellemi-vágért mindíg harcra és azért magát bátran feláldozni a kész magyar történelmi tudatnak. Közülük sokan a magyar Szabadságharcnak köszönhetik 'nyugati' létü-ket. A magyarság a szabadság népe.

A legfontosabb mindennek összegezéséként az, hogy nekünk tudatosan előre kell mennünk a világban abban a meggyőződésben, hogy miénk a jövőd. Fontos, hogy a maximumot követeljük meg önmagunktól minden területen. Ha magyar vagy, mindig duplán kell tülteljesíteni a normát. Ahol vagy, ott vezető funk-ciót töltis be, annak tudatában, hogy arra képes vagy, mert áttekinted a terepet, felül tudsz emelkedni az apró részleteken s előlelted nélkül tudsz embereket az őket megillető helyen alkalmazni. Mi katonanép voltunk s annak hasznát húzhatjuk a mindennapi életben is.

Sok mindent mondtam itt, amivel sokan nyilván nem értenek egyet. Öntelt, buta magyarkodásnak le-het ezt nevezni. Nos, úgy is beszélhettem volna, hogy ezeket a gondolatokat nem hívom ki. Igen ám, de az

Veszélyben a haza?

Folytatás az 1. oldalról

tássa szerepel, ez olyan képtelenség, hogy még fog-lalkozni sem érdemes vele. De fenyegeti Európát egy lappangó invázió, mely nem annyira az új népvándorlás méretével, hanem saját gyökereinek, tehetetlenség-gének révén, a politikai korrektségnek nevezett szle-mi és szóhasználati diktatúra túlsúlyra jutásával? Nem kiscsinylem le a nem-európai menekültek és a könnyebb, jobb élt reményében szülőföldjüket hátrahagyó tömegek által jelentett veszélyt. Nem is a létszámukkal van a baj, hanem immár több évtíze-des tapasztalat, hogy nem tudnak, nem is akarnak európaivá válni, sőt épp a mai Európában született utódok egy része volt képes a befogadó országban gyilkos merényletekkel ártatlan emberek százaitnak életét kioltani. Nem vigaz, hogy nálunk, Magyaror-szágon egyelőre nincsenek muszlim gettók, nincse-nek gyűlölettel eltele települetek. De kerítésell és jogszbályokkal is csak ideig-óráig lehet távol tartani a hárt a schengeni övezetben tartózkodó migrán-sokat, hiszen nyugati és északi határkörumen végképp nem szeretnénk új Vassfüggönyt emelni, és még min-den átkelőt megállítani sem akarjuk az útleveél ellen-őrzése céljából. A gond, a baj minden európai érint, és leküzdése is csak közös akarattal, közös dönté-sekkel lehetséges.

Márai 1939-ben azzal a figyelmeztetéssel búcsú-zott a háborúba masírozó Európától, hogy „Nekünk, európaiaknak, közös dolgnuk volt és van a földön [...] Nekünk vezetni kellett volna a világot, példát mutatni fajtáinknak és nemzedékeknek. [...] Minden hatalom a miénk volt, hogy ez a földrés vezesse új ezredév felé a világot: mit kezdettünk ezzel a hata-lommal? Ma is aktualitask Magyar szavai

NEMZETKÖZI SAJTÓSZEMLE

Összeállította: FETES KATA

DER STANDARD

Saria-kontó az osztrák BAWAG-nál

Február elejétől az osztrák BAWAG-bank saria kompatibilis számlavezetést ajánl fel ügyfeleinek. Ezzel a kísérleti projekttel akar a bank Ausztriában is létrehozni iszlámvallási törvényeknek megfelelő bankrendszert.

Az Ausztriában élő 600 ezer főnyű török és boszniai mohamedánok közösségét akarja a BAWAG saját üzletfelei közé csábitani. Az iszlám bankügylet a világon rohamosan terjedő üzletforma.

Az AMANA (bizalom) névre hallgató kontóformát használni nem ad és nem kap kamatot. A számlavezetésért az ügyfél havonta, a variációtól függően, 4,90 vagy 11,90 és akár 34,90 eurót fizet. Ebben benne van a bankkártya használati díja is. Az ügyfél ebben a bankformában hitelt nem vehet fel, de a számlájának kérését, havi bevételének megfelelő összegig átlépheti.

A Bawag PSK főszékhelye, az amerikai Cerberus-Fonds a világon több helyen, más érdekeltségéinél is bevezette már ezt a számlavezetési formát. Ausztriában a próbázemelését február 4-én indul, egyelőre 3 bécsi BAWAG-bankban.

DVICE

THIS IS OUR OBSERVATION

Növé változtatott bönögszók

Női alakban képzelte el Mike Roshuk fotós a Google Chrome, Internet Explorer, Firefox, Netscape Navigator, Opera és Safari böngészőket.

Az alakok megtestesítik azt az általa elképzelt formát, amit a böngészők neve számára jelent. Mint a Google Chrome nő alakja egy ezüstszínű modern fém alak, az Opera egy bitorba öltöztetett diva, a Firefox lángokkal borított rohanó ördögáglány. A Safari egy azonos nevű túrúrá kész fiatal Éva. Az Internet Explorer csinos munkára kész szerelőnő, a Netscape Navigator pedig egy negligés álomhajas.

Az ékei öleteit közzéadja a weboldalán. A böngészők eddig még nem tértek át az általa javasolt jelképekre, de szerinte realis ennek az esélye.

NewScientist

Androidokon támad az új trójai

Aki pomót néz meg az android telefonján bekaphatja a SlemBunkot. Az új androids trójai, kifosztja az online bankolókat. Erre jöttek rá a FireEye kutatói és be is azonosították a trójai virust.

A SlemBunk a mobilra települ és figyeli a műveleteket. Tevékenysége akkor indul, ha a telefon tulajdonosa bankkál lép kapcsolatba. Ekkor kidob egy hamis felhasználói felületet, ezen keresztül lehívja a jelszavakat és utána más bizalmas információkat is.

A trójai virus megjelenése óta folyamatosan fejlődik. Már több mint harminc bank és két fizetési szolgáltatás felületét tudja utánozni. Aki pornóoldalt böngészik kap egy üzenetet, hogy a videó lejátszásához frissítse Flash Playerét. Ehhez egy androidos alkalmazáscsomagot kell letöltenie, ami egyszerűen átme-gy a beépített vírusoló rendszeren. A telefonon létre hóg egy átmeneti APK-t, amely dinamikusan betöltődik a memóriába. Ez eddig még nem káros, de ebben van egy rutin, ami letölti az utolsó, kártékony kódot.

Jelentősen megnehezíti a vírus felderítését a három fokozat. A letöltő az aktív rész törlése után újra letölti a kódot. A SlemBunk fejlesztői várhatóan még sok kellemetlen meglepetést okoznak az androidok használoinak.

Üvegpadlós függőhíd

A kínai Hunan tartományban lévő Csangcsiacsie nemzeti parkban készült el a legmagasabban húzódó és leghosszabb üvegpadlós függőhíd szerkezete.

A híd a 400 méteres mélységű "kínai Grand Canyon" feléit húzódik. 430 méter hosszú és 6 méter széles. A két szikla közötti feszülő híd 2016. május elsején nyitják meg majd a nagyközönség számára.

A park üzemeltetéséért felelős szakember Csen Cse-tung elmondta, hogy a hídserkezetet csaknem száz biztonsági tesztnek vetették már alá. Arról azartak meggyőződni, hogy kibírja-e majd 800 ember súlyát. Tesztek végeztek annak megállapítására is, hogy bírja-e a szellőzéseket, a földrengést és a hőmérsékletváltozást. A híd megegyezik közel 250 millió juanba került.

A híd tervezésének vezetője az izraeli mérnök Haim Dotan. Ő tervezte a 2010-es sanghaji expón lévő izraeli pavilont is.

NZZ Online

Daisybell

A lavinaszély megelőzésének perfekt módszere, a helikopterről leengedhető és irányítottan robbantó Daisybell harang.

A sípályák és hegyi települések felett függő veszélyes hófalak legörgetésére használható. A 390 kg-os haragron kívül 2 gázpalack van; ezek a gújtáshoz szükséges oxigént és hidrogént tartalmazzák. Az egész komplex egy 15-30 m hosszú drótkötelrel, 5-10 m-re a hófal felé irányítható és a két folyékony gáz szelepeken keresztül történő elegyítésével kialakított detonáció hatására indul meg az irányított lava.

A gújtás rádióhullámok segítségével történik biztonságos távolságból, a helikopterről. A robbanásnak nincs a helikopterre nézve semmiféle kihatása. Sem ráadásból, sem vibráció nem alakul ki. A robbantás, azaz gújtás 5 másodpercig tart és 10 másodperc múlva megismételhető. A tartályok tartalma nagyságuk-tól függően, 50-65 gújtásra elegendő. A harangból távozó légnyomás 300 mbar sebessége pedig 2200 m/s. A rendszer -30°C és + 40°C között biztonságosan üzemeltethető.

NATIONAL GEOGRAPHIC

Különleges trópusi fa

A mirtuszfélék családjába tartozó örökzöld trópusi fa a Jabuticaba vagy Aborele szőlő (*Myrciaria cauliflora*).

Csak az Amazonas mentén él. Legelterjedtebb Brazília délkeleti részén, Északkelet-Argentínában és Paraguayban. Több néven is ismert, de általában brazil szőlőfa vagy aborele szőlőként emlegetik.

A Jabuticaba fa termése Dél-Amerika egyik legérdekesebb gyümölcse. Különlegessége, hogy virágai és így gyümölcsei is a törzsén nőnek. A trópusok leglátványosabb gyümölcsfái közé tartozik, törzsét virágzás és érés idején a gyökerektől egészen a koronáig virágok, majd gyümölcsök borítják.

Bogyói gyorsan fejlődnek 3-4 cm-es nagyságra. Érés közben mélyzöld színről lilás feketére váltanak. A termés kb. szilva nagyságú, fanyar ízű. Szívesen fogyasztják nyersen, de készítenek belőle lekvárt, üdítőitalt és bort is. A gyümölcs héjából készített főzet többféle betegség kezelésére alkalmas. Antioxidáns, gyulladáscsökkentő és rákellenes vegyületeket is tartalmaz. Gyorsan erjed, ezért szállításra nem alkalmas. Termőhelyén fogyasztják.

ÖSTERBOTTENS TIDNING

JAGGERSHÖJ TIDNING & ÖSTERBOTTENS

Három nap egyszerre az égen

Ez év elején egy reggel ritka légköri jelenséget figyeltek meg az oroszországi Szentpétervárről. Lágoi. Egersze három nap ragyogott a város feletti égen.

A melléknaphat *parhelidának*, nevezett jelensége, hogy a napkorong mellett két oldalon egy fényes folt bukkán fel, azt a látszatot kelte, mintha három Nap lenne az égen. A levegőben lévő jégkristályok megtörlik a fény és ez okozza a különleges jelenséget.

Parphelia elsősorban magasban lévő felfelhőkkel alakul ki. Létre jöhet nagyon ritkán rendkívül hideg napokon, a gyémántporon is. Ez a neve az alacsony légkörben elhelyezkedő jégkristályoknak. Ha a nap-sugarak a kristályokat érik, azok prizmaként 22 fok-kal eltérítik a Nap fényét. Ezért a melléknaphat általában a napkoronghoz viszonyítva 22 fok távolságra helyezkednek el.

Szentpétervár lakói támogatva fotózták és osztották meg a jelenséget, közösségi oldalakon.

nature

Gyümölcsök méregdrágán

Tokió elit negyedében hívja fel magára a figyelmet a Semberikya Fruit Parlor nevű üzlet. Első látásra ékszerboltnak tűnik a kifogástalan igényességgel berendezett bolt.

Azok a gazdag tókóiak járnak ide vásárolni, akik különleges, illetve „tökéletes” gyümölcsöket szeretnének. A különlegességeket elsősorban luxusrendezvényeken vagy üzleti találkozókra találják fel. Egyre gyakrabban rendelnek belőlük nagyszabású esküvőkre is. Egy *Senkai-Ichi* azaz "a világ legtekélyesebb almája" 2.100 JPY/db kerül – 16,45 Euro Egy szmogécs dinnye, 21.000 JPY – 164,50 Euro 12 szem eper 6.825 JPY – 53,47 Euro Egy csomag tökletes cseresznye 15.750 JPY – 123,40 Euro Egy fűrt szőlő 6.300 JPY – 49,36 Euro Densuke görögdiinnye 12.600 JPY – 98,72 Euro Évente csupán 100 ilyen görögdiinnyét termesztenek.

Budapest–Bécs–Berlin

Vajon mi az a láthatatlan erő, amely összeköti a hajdani Monarchia városait? Mitől érzí magát nagyon hasonlóan az ember Prágában, Zágrábban, Budapesz-ten vagy éppen Bécsben? Milyen mélyen kell megmártóznunk a kultúrában ahhoz, hogy kívülrőlként is ráérez-ünk erre a közösségre?

A Berlini Humboldt Egyetem magyar irodalom- és kultúra szakos diákjaiként a DAAD által támogatott CENTRAL-projekt keretében lehetőséget kaptunk arra, hogy Bécsbe mehessünk, s a saját bőrünkön tapasztaljuk meg, tanulmányaink során sikerült-e gyökeret eresztünk ebben a kulturális közösségben. A több lépcsőben megvalósítandó csereprogram keretében varsói, prágai, bécsi és budapesti hungarológus hallgatók látogatják meg egymást, keresik fel az egyetemi városaik magyar vonatkozású látványait, kutatják a hasonlóságokat és különbségeket, ismerkednek a partnertárszékkel oktatási kínálatával, sajátosságaival. Mindeközben kialakulnak személyes kapcsolatok is.

Őt fős diákcsoportunk Bécsbe érkezve egyik régi diáktársunk fogadott, aki Berlinben megkezdett tanulmá-nyait Bécsben folytatta; a berlini nyelvtanárnőnk, aki a csoport nemzetközi jellegét erősítendő még egy udinei nyelvtanulmányozást is magával hozott. Ezzel nagyrészt biztosítva volt a magyar mint közvetítő nyelv használatát. Kedd reggeli úticélunk a Bécsi Collegium Hungaricum volt, ahol Bertényi Iván történész vezetésével megismerkedtünk az Intézet profiljával. A hajóra emlékeztető épület kiállítását megnéztük a Semmelweis Ig-nak tiszteletére rendezett kiállítást. Létrehozójuk egy fiatal művészből álló alkotócsoprt - rendhagyó módon mutatva be az „anyák megmentőjét”. Tragikus pályafutásából az élet tiszteletét, továbbvitelét emeltek ki. Kedden délután a bécsi egyetem Finngor Tanszé-ke

A Literatúrashop programja után egy barátságos, fiatalos kocsma-kávézóban folytattuk a beszélgetést a bécsi magyar szakosokkal.

A programból nem hiányzott a múzeumlátogatás, a séta, a színház, az opera sem. Azt hiszem, jócskán kiél-veztük a Bécs nyújtotta lehetőségeket.

Nagyon örültünk, hogy mindenki tárt karokkal fogadott, sőt, befogadott minket. Viszontlátásra Berlinben!

LISA JURA – HEGEDŰS RITA

Verespatak megmenekül

Nem mindenki hiszi el, de tényleg az utolsó lépés le-hető – ha igaz: Védett műemlékvédelmi területé nyíl-vaította a román kulturális minisztérium Verespatakat. Az erdélyi településen mostantól nem lehet bányászati tevékenységet folytatni, mondta Adrian Balteanu, a miniszter műemlékvédelmi tanácsadója. A település két kilométeres övezetben bekerült az A kategóriájú, nemzeti fontosságúnak számító műemlékek közé.

A műemlékek nyilvánítás a ki tudja hányadik lépés a kanadai Gabriel Resources több mint tizenöt éves harcában, amelyben meg akarta szerezni a Veres-patakon és környékén rejlő mintegy 330 tonna arany és 1600 tonna ezüst kitermelési engedélyét. A Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) kanadai–román vegyesvállalat ciéntekológiával bányászta volna a nemesfémeket. A beruházást számos román civil szer-vezet, az ortodox egyház, a Român Tudományos Akadémia és Magyarország is ellenzte környezetvédelmi aggályok miatt.

A bukaresti parlament 2014 júniusában elutasított egy törvénytervezetet, amely elősegítette volna a bá-nyatervet, így a Victor Ponta vezette kormány nem tudta valóra váltítani a kanadaiaknak adott ígéretét. Mindamelletl számított szép „ciános” bevételekre.

AZ ÉV TUDÓSA

Ausztriában a képzés- és tudományos-újságrás képví-selői az „Év tudosa 2015” címet **Wolfgang Neubauer** ré-gisznek, a Ludwig Boltzmann Intézet vezetőjének ílelték. A kitüntetés a Concordia Sajtóklubban Bécsben adták át. Az 52 éves archeológus és informatikus csapatával az utóbbi években újságszervezte és tovább fejlesztette a „régészeti első nélkül” programot. Ez a földfelszín alatti régészeti értékek feltárására szolgáló magnetométerrel ellátott földradar. A kutatók az ásatások megkezdése előtt már pontos képet kaphatnak arról, hogy a feltá-ráásra váró területen milyen mélységben, mit találunk.

Neubauernek és csapatának ezzel a készülékkel sike-lyt felderítenie az Alsó-ausztriai *Carnuntum* római kori gladiátor-iskolájának maradványait. Ezt követően egy viking-vezértelvezet Norvégiában és a Stonehenge körül egy kor formájú nélkülitus területet az úgy nevezett „Woodhenge”-t. Neubauernek köszönhető, hogy meg-találták egy hatalmas kő emlékművet a *Durrington Walls* kőkori falai alatt.

Wolfgang Neubauer filozófája: „a kutatások finan-szírozása közpénzből történik, ezért az embereket minde-nről informálni kell”.

Erőd Iván 80 éves

Gratulálunk. Akik ismerünk, akik ismerjük munká- dat, büszké vagyunk Rád és egy kicsit saját magunk-ra is, hogy ismerünk, hogy ismerhetünk. |

MAGYARORSZÁG ÉS SZOMSZÉDAINAK HELYZETE 2016-BAN

The Economist 2015. novemberi különszáma (World in 2016) az idén is 81 országban elemezte a várható gazdasági és politikai fejleményeket. Ebben hazánk és szomszédjainak helyzetét is kiértékeltek, Szerbia kivételével.

Világ gazdasági háttér: A GDP várható növekedése az előző évi százalékában kifejezve a következő sorrendet mutatja, kontinenseket és nagyobb régiókat értve: 1.) Ázsia – Japán, Ausztrália és Új-Zéland kivételével: 5,4 % (Kína tavaly 7% volt.) - 2.) Afrika középső és Szahara alatti része: 3,6% (4,5%). – 3.) Észak-Afrika és Közel-Kelet: 3,2% (4,1%). – 4.) Ausztrália és Új-Zéland: 2,6% (2,7%). – 5) Észak-Amerika: 2,5% (3,2%). – 6) Nyugat-Európa: 1,8% (1,4%). – 7) Japán 1,7% (1,1%). – 8) Közép- és Dél-Amerika: 1,3 % (2,8%). – 9) Közép- és Kelet-Európa, plusz Oroszország ázsiai részével: 1,2% (2,1%).

A legrosszabban fejlődő országok sorrendje: 1) Laosz 8% (7,7%). – 2) Turkmenisztán 8% (8,5%). – 3) Kambodzsa 7,5% (7,3%). 4) Sierra Leone: 7,5% (tavalyi érték nélkül). – 5) Mozambik 7,3% (7,6%). – 6) Mianmar (Burma): 7,2% (tavalyi érték nélkül). – 7) Bhután: 7,1% (7,1%). – 8) India: 7,1% (5,4%). – 9) Kongói Demokratikus Köztársaság: 7,1% (8,6%). – 10) Elefántcsontpart: 7,0% (3,6%). – Ebből a 10 elénjáró országhól 3 új került ebbe a besorolásba: Mianmar, India és Elefántcsontpart. – A tavaly még elénjáró 12 ország közül 5 kiesett ebből a sorolásból: a Pápua-Uj-Guinea, Makaó, Mongólia, Brazzaville-Kongó és Tanzánia.

India 5,4%-os, valamint Afrika középső és Szahara alatti részének 3,6%-os fejlődése a kívánatos felzárkózást jelentik a fejlettebb régiókhöz képest.

Az olaj árának csökkenése a 2014-es hordónkénti 110 dollárról a 2015 elején 50 dollárra tartósnak bizonyult és igazolta Bin Tatal, saúd-i milliárdos herceg előzeteseként 1 évvel ezelőtt.

Világpolitikai háttér: Obama elnök és Hillary Clinton is, külügyminiszteri szerepében, ismételten kijelentették, hogy az elhúzódo szriai polgárháborúnak oka Basar al Asszad elnök és, hogy amíg ott marad, béke nem lesz. Megoldásként nyilvánvaló volt, hogy Asszad, vagy önként elmegy, vagy el kell őt távolítani. Az, hogy ez nem történt meg, és az amerikai külpolitika esődjét jelenti. Obama, mint a világ legerősebb államának elnöke, ezt feltétlenül meg tudta volna tenni és ennek hiánya gyengeséget és gyáva-ságot is jelent. Gyávaaság volt az is, hogy mielőtt Asszad kémiai fegyvert használt volna saját népe ellen, Obama ennek bevetését egy amerikai vá-laszadás „piros vonalának” jelölte meg. És, ami-kor ez megtörtént, az amerikai válaszadás el-maradt! Erre írta a The Economist szeptembe-ri száma, hogy „egy amerikai elnök ritkán adta fel ilyen szánalmasan globális feladosságát”, mint ő. – Putyin beavatkozása Assad oldalán csak

rottont a helyzetet, növelte a káoszt és a Szíriá-ból menekülők több milliós számát. Az Iszlám Állam egyre nagyobb térhódítása után sem történt semmi, amiben bízni lehetett volna. Ebben a kilaústalan helyzetben került sor Obama el-nökségének harmadik üzenetére a nemzethez az elnök ovális irodájából, december 6-án este 8 órákor. A 15 perces beszéd kiábrándítóan sem-mi újat nem mondott, bár biztatott, hogy úrrá leszünk a helyzeten, és, hogy milyen új tervvel, azt elhallgatta. – Átsiklott azon a tényen is, hogy a New York-i globális klímapáltozás eszébeér-tekezletén tárgyalt ugyan Putyinnal, de teljesen eredménytelenül. A beszédben semmi nem volt, ami az általános közbiztonsági hiányérzetet ja-vítani tudott volna. – Ez a csód Hillary elnökve-lasztási kampányában is nagyobb gondot okoz majd, mint a Bengázi-úgy határozatlansága és tévővázlása. Ezek után nem valószínű, hogy Hillartty 16 éves demokrata kormányzás után megválasszák.

Magyar gazdasági és politikai háttér: Buda-pest lett az idén a turisták legkedveltebb célpontja Firenze után. Az illegális bevándorlók majusi inváziója ellenére több amerikai turista töltözött a hozzánk, mint egy évvel ezelőtt. – Az újdívekí Europa Kollégium beindításához a kor-mány 1 millió euróval járult hozzá. Ez egyike az országos Kárpát-medencei magyar felsőoktatási ösztöndíj programnak, melyet a kormány 375 millió forinttal támogat. Ebben a programban jelenleg 12 magyar felsőoktatási intézmény vesz részt, 1200 hallgatóval, az elszakított területek-ről. – A kormány 50 milliárd forint gazdaság-fejlesztési programot indít be a Vajdaságban. – A Magyar Nemzeti Bank tulajdonára került a Budapesti Értéktőzsde az osztrákoktól. – 2020-tól különválnik Budapest és Pest megye, így a megye önálló európai befektetési terület lesz és nem kerül hátrányba a fővárossal szemben. – A Európai Bizottság kifogásolja, hogy Magyar-ország versenypályáztatás nélkül adta oda a Pak-si Erőmű bővítésének és korszerűsítésének munkáját az orosz Roszatom vállalatnak. Meg-újul a Belgrád-Budapest vasútvonal. A beruhá-zás 85%-át kínai hitellel fizetik. – Az utolsó 2 évben jelentősen nőtt a Németországban és Angliában dolgozó magyarok száma: 80 ezer, illetve 55 ezer. – Szijjártó külügyminiszter vissza-utastotta az Európai Tanács emberfői vajdait a bevándorló menedékkérőkkel kapcsolatban.

Térségünk gazdasági és politikai helyzete 2016-ban: Lakossága 9,8 millió, 100 ezerrel kevesebb, mint tavaly. Bár a születések és házasságkötések száma kissé emelkedett, ez nem volt elég, hogy ellensúlyozza a nagyob-b halálozást és elvándorlást. – A GDP 2,5%-al fog emelkedni és ez feltűnően kedvező térsé-günk 1,2%-os növekedéséhez képest. Az egy

cés rend pápai alapítású, a megyéspüspök sem működéséről, sem megszüntetéséről nem ren-delkezhet. A rendházat csak a Szentcsék sz-csathatja fel. Ennek érdekében a nagyszombati érsekség intenzív egyházi diplomáciai tevékeny-ségre kezdett. A múlt év márciusában Paul Gallagher vatikáni külügyminiszter járt Szlová-kiában. Szeptemberben pedig José Luis Car-ballo, a szerzetesi kongregáció főtitkára járt Pozsonyban. November elején a szlovákiai püs-pökök látogattak a Vatikánba. Pont ebben az időben született meg a kongregáció döntése a magyar bencés rendház felszámolásáról, amely 2015 december közepén került nyilvánosságra.

A végső döntést a szerzetesrendek ügyében illetékes Megszentelt Élet Kongregációja hozta meg a Vatikánban, 2015. november 13-án, miu-tán meghallgatta minden érdekelt fél álláspont-ját. A nagyszombati érsekség nyilatkozatában fogadta el a döntést, kifejtve azt, hogy Szlo-vákiában nem működhet olyan rendház, amely egy idegen állam kebelében működő szerzetesi rendhez tartozik. A képlet tehát világos. A komáromi bencés rendház nem tartozhat a pan-nonhalmi magyar bencés rendhez. Ezzel szeret-nél a szlovák katolikus egyház még azt a hajszál-nyoni intézményi kapcsolatot is elválni, ami a trianoni döntés óta – szünetekkel ugyan – de még úgy ahogy fennmaradt az anyaországi és felvidéki magyarság között.

Várszegi Asztrik, a Magyar Bencés Kongre-gáció főpapja nyilatkozatban tette közzé, hogy nem tudja elfogadni a Szentcsék Szerzetesi Kongregációjának döntését, ezért kéri annak módosítását. Az ügyben tehát újabb fejlemé-nyek várhatók.

VARGA SÁNDOR

főre eső GDP kissé csökken: 1230 USD, ami-vel most messze megelőztük az oroszok 8670 USD mutatóját. – Az infláció kissé megemel-kedik 2,5%-ra és a költségvetési hiányt válto-zatlanul sikerül 3% alatt tartani, -2,6%-. Az európai migráns krízissel kapcsolatban elfog-lalt álláspontjával Orbán Viktor népszerűsége változatlanul stabil marad otthon és egész Eu-rópában egyre szélesebb körben válik elismert állampfővé. Jobboldali ellenzéke a Jobbik, or-szágszerte a második legnagyobb párt lett, kü-lönsen a fiatalok között és megbízható táma-sza a Fidesz nemzeti demokrata, néppárti populizmusának.

Ausztria: Lakossága nem változott, 8,6 mil-lió. – A GDP növekedése 1,4%-ra emelkedik. Az egy főre jutó GDP 42360 USD, ami Európa egyik legjobb értéke. Kisebb, mint a norvégó-ké, (80810), a dánoké (51080) és hollandoké (42870), de nagyobb, mint a finnneké (41430), a németeké (39640), vagy a franciáké (30070). Az infláció alacsony marad: 1,9% és a költségveté-si hiány is -1,9 lesz. – A következő választás 3 év múlva lesz, de ha ma volna, a szélsőjobb Szabadság Párt Strache vezetésével több szava-zatot kapnak, mint a már régóta kormányzó és népszerűtlenné vált Szociáldemokrata és Nép-párti koalíció. – Az euro-szkeptikus Szabadság Párt népszerűségének fő oka a már bejelentett adó- és népjóléti reformjuk.

Szlovákia: Lakossága maradt 5,4 millió. – A GDP növekedése kissé javult 2,8%-ra. – Az egy főre jutó GDP növekedés csökken: 16580-ra. – Az infláció 0,6%-ra csökken, a költségve-tési hiány pedig -2,6%-ról -3,1%-ra emelkedik. – A márciusi választások után a Robert Fico által vezetett Irány- Szociál Demokrácia (SMER) párt eddigi többségéből veszítve va-lószínűleg ismét a Szlovák Nemzeti Párttal lesz koalícióban. – India Tata Motor Vállalata egy új Jaguar Land Rower gyárat fog építeni. – Az anyanyelv szabad használatának joga a slo-vák-magyar kapcsolatban időnként feszült helyzeteket eredményez.

Ukrajna: Lakossága 400 ezerrel tovább fo-gyott, 44,6 millióra. A GDP az utolsó 3 évben 20%-ot zsugorodott, de 2015 harmadik negye-dében növekedni kezdett és 0,9%-os növeke-dés lehetséges az egész évre. Az egy főre eső GDP 330-al kevesebb: 2100. – Az infláció 6%-al, 14%-ra növekszik. – Az állami alkalmazo-tak nevetésig felfizete szűli a folytatódó kor-ruptiót, mely Moldova után Európa második legkorruptabb államává süllyesztené. Poros-ko kormány nérendkívül népszerűtlen és az oligarchák manipulációja általánosan tudott.

A Kelet-Ukrajnai polgárháború a 14 milliós orosz kisebbséggel mindenféle minszki „meg-egyezés” ellenére, egy befagyott krízist jelent, mert az orosz beavatkozásban változás nem várható és így egy diplomáciai megoldás kila-ústalan. Az ország jövője kiszámíthatatlanul bizonytalan!

Lesz Kárpátalján magyar járás?

Lesz magyar járás Kárpátalján, vagy sem? Ez a kérdés urálja a kisebbség politikai életét Uk-rajna délynagut, Magyarországgal határos kör-nyékén. Pillanatnyilag a válasz az „igen” körül ingadozik, miután a Kárpátaljai Magyar Kul-turális Szövetség (KMKSZ) és az Ukrajnai Ma-gyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) az októ-ber végi helyhatósági választásokon nem egész várható arányban,„tarolt”.

„Jelenleg a régióban és Ukrajna egészében sincs olyan politikai erő, amely megakadályoz-hatná az önálló magyar járás kialakítását Be-regzász központtal”, mondta Brenzovics László, a KMKSZ elnöke, a Kárpátaljai Határmenti Önkormányzatok Társulása (KHÖT) decem-beri összejövetelén. Ott Darsci Karolina, a KMKSZ politikai titkára, alig győzte sorolni az eredményeket (melyeket a „Bécsi Napló” nagyrészt már megírt előző számában): „A magyar pártok képviselői szereztek meg a többséget a Beregszászi Járási és a Városi Tanács-ban. Hét képviselőnk jutott be a Csapi Városi Tanácsba, három a munkási, kettő az Ungvá-ri Városi Tanácsba, emellett sikerült bekerülni a Huszti Városi Tanácsba is. Az Ungvári Járási Tanácsba nyolc, a Munkási Járási Tanácsba egy, a Nagyszőlősi Járási Tanácsba 11 képví-selőt (hetet a KMKSZ, négyet az UMDP) de-legálnak a magyar pártok.” Támogatásukkal egész Kárpátalján nem kevesebb, mint 27 jó-lított választottak polgármesterré.

Az újjalakult KHÖT még egy éves múlra sem tekinthet vissza, és mégsem kell vitáznia arról, hogy milyen módon juthat szerephez az ukrainai közigazgatási reformjátékokban. A szer-vezet a tapasztalateserére, közös programok-ra és egymás megvédésére koncentrált. Tetheti ezt azért, mert nem várt erővel képviseli a Kár-pátaljai magyarságot.

Románia: A lakosság fogyása itt a legnagyobb: 2,2 millió, 21,6 millióról 19,4 millióra a javuló gaz-dasági mutatók ellenére. – A GDP 1,4%-al jobb lesz, mint tavaly: 3,9%. Az egy főre jutó GDP 9240, ami csak 60 dollárral több, mint tavaly. Az inflá-ció 1,6%-al javult 0,7%-ra. A korrupciós botrány-ba keveredett szociáldemokrata Ponta bukása után a jobbközép szász államelnök Klaus Johannis fel-ügyelete alatt máris javulás mutatkozik a hagy-mányos román korrupcióban. – A magyar állami támogatásban részesült székelyföldi autonómia ügye miatt azonban javulást a román-magyar vi-szonyban eddig még nem láttunk.

Horvátország: Lakosságának fogyása meg-állt, 4,2 milliónál. – Az eddig 0,8%-on stagnáló GDP 1,3%-ra fog javulni. – Az egy főre jutó GDP 2016-ban a magyar értéke alá csökken: 11270-re. – Az infláció alacsony marad: 1,2%. – A költségvetési hiány -3%-ról 4,2%-ra növek-szik. – A koalícióban kormányzó szociáldemo-kratákat a jobbközép Horvát Demokrata Egység váltja majd fel a 2016 elején esedékes választá-son. Külpolitikájuk inkább Nyugat-barát lesz. A gazdasági reformok csak lassan fognak javítani a helyzetükön, de a népszerű turizmus feltétlen stabilitást jelent majd.

Szlovénia: Lakossága változatlanul 2,1 millió. A gazdasági mutatók mintha javulást jelezné-nek: a GDP 1%-ról 1,9%-ra növekszik. – Az egy főre eső GDP 22160-ról 20000-re csökken. – Az infláció 1,5%-ról 0,8%-ra esik. A költségveté-si hiány -3% körül marad. – Miro Cesar minis-terelnök és Modern Középtusa Pártja a szüksé-ges reformokkal bajlódik a pártón és a koalíci-ójukon belül is, ami még a kormány stabilitását is fenyegetheti.

Összefoglalva: A gazdaság zsugorodása csak Ukrajnában várható – más államot nem fenye-get. – Kormányválság is csak Ukrajnában vár-ható, de választással Szlovákiában, előre hozott választással Ausztriában és Szlovéniaiban is le-hetséges. Belpolitikailag a magyar kormány a legstabilabb. – Az egy főre eső GDP sorrendje a következők: 1) Ausztria. 2) Szlovákia. 3) Szlovénia. 4) Magyarország. 5) Horvátország. 6) Ro-mánia. 7) Ukrajna. – Kisebbségben élő nemzet-testvéreink közül változatlanul a kárpátaljaiek helyzete a legrosszabb. –

Forrasmunkák: 1. The world in 2016. The Economist 117-120. oldal. 2. Next Moves in Siria. The World in 2016. 21. o. 3. The cost of inaction. The Economist. 2015. sept. 26, 18. o. 4. We will prevail. Obama wows. The Enquirer. 2015. dec. 7, 1B o. 5. Charles Krauthammer: Putin and Obama, Siria debackle. The Enquirer. 2015. okt. 4, 6F o. 6. Amerikai Magyarság 2015. nov. 28. – 1–3, 4. o. és a f. 5-d szám 1–2. o. 7. Ukraine’s Prospect. The Economist 2015. dec. 19, 100-101. o.

A cikk elkészítésében és terjesztésében nyújtott technikai segítségért hálás köszönet Lestár Ferencnek.

TÁPÁY MIKLÓS, DR.

Szükséges a népcsoportok érdekeinek felkarolása

Beszélgetés Nikolaus Berlakovichcsal, az Osztrák Néppárt népcsoportügylek szövívőjével

N.B.: 1976-ban alkották a népcsoporttörvényt. Négy évtized tapasztalata megengedi a visszatekintést. Ön miben látja az 1976-os népcsoport-törvény jelentőségét?

N. B.: A népcsoporttörvény rendkívüli jelen-tőséggel bír az osztrák népcsoportok számára, mivel az 1955-ös államszerződés után törvényi-leg alátámasztotta a népcsoportok jogait. A tör-vény megteremtette az alapot a népcsoporta-nások létrehozására, amikben a népcsoportok képviselői a szövetségi és tartományi kormány- hivatalosan elismert tanácsadói szervekért sze-repelnek. A népcsoportok nyelveit bevezették mint hivatali nyelveket, létrehozták, ha későn is, a topográfiai megnevezéseket. Ebből követ-keztek további törvényes intézkedések pl. az óvodák és a kiképzés területén. Legutoljára határozatot hoztak rendeletben formanyomtat-ványok kibocsátására magyar, horvát és szlovén nyelven. Sok pozitívumot eredményezett ebben az időben. Ennek ellenére szükséges a népcso-porttörvény átfogó kiegészítése, annak érdeké-ben, hogy új távlatokat nyithassunk a népcso-portok számára.

N.B.: Az elmélet és a gyakorlat közötti külön-bőség mégis szembeötlő. Minden jel arra mutat, a népcsoportok félúton lemaradnak. Miben rejlenek az okok?

N. B.: Az ismert mondat: „a kemény deszkák fűrése a politika”, biztosan találó a népcsoport-politikára. A népcsoportok képviselői fáradhat-latlan és makacs bevetéssel érik el lépésről lé-pésre szabályzataikat, annak reményében, hogy biztosítsák népcsoportjuk kultúráját és nyelvét. A valóság azt mutatja, hogy a legjobb törvény se ér semmit, ha a népcsoport nem él vele kel-lőképpen. Ennek sokrétű okai vannak. Vélemé-

nyem szerint, az okok keresethetők egy egy-re rugalmasabb és mobilisabb munkavilágban, a globalizált sajtókönyalában, ami minden lakást elér, nemzetközi képzési lehetőségekben, me-lyek egyedülálló esélyt kínálnak a fiataloknak, de ezeket gyakran megszerzenedi a népcsoportok nyelve és kultúrája is.

N.B.N.: Az integráció és az asszimiláció között tudatos(?) kódosítás tapasztalható. Az elismert osztrák népcsoportok tagjai már rég integrálódtak. Az ő asszimilációjuk a további cél?

N. B.: A népcsoportok lényegesen hozzájárul-nak az osztrák kulturális örökséghez és ezáltal központi részévé váltak az osztrák identitásnak, ami alátámasztja a népcsoport teljes integrá-cióját. Az asszimilációval egészen ellentétben, aminek utolsó következménye lenne a népcso-portok eltűnése. Ez nem lehet az Osztrák Köz-társaság érdeke. Tisztességes és magát bevető népcsoportpolitikának teljes erővel ellen kell állnia az asszimilációnak.

N.B.N.: Egy tekintélyes listát alkotnak az 1976 óta tett lépések: az anyanyelv titkos megállapítása az, a Khol-Kostelka-Papir az ú.n. Österreich-Konvent, a népcsoportok memorandum, sőt, jogállásuk alkotmányjogi rögzítése, az állam rendeltetésének meghatározásában stb. Hozzá lehet fűzni a karintiai helységtáblák vitáit és az iskolakérdést valamint annak megoldását, az óvoda és elemi iskolatörvény Burgenland-ban. Meg kell említe-ni a népcsoportok nyelven sugározott rádió és tv műsorokat. Vannak ennek ellenére megoldatlan kérdések?

N. B.: A népcsoportkérdések területén vala-ban sok minden megvalósult. De nagyon nagyok a kihívások. Hála Istennek a népcsoportkonf-liktusok véget értek. A különböző nyelvű cso-

Kárpátalján...

Folytatás a 6. oldalról

tett fontos célkitűzéseket is támogatják” – mondta Barta József. Szerinte főleg arról van szó, hogy a közigazgatási reform során ne-hogy erőszakkal hozzának létre kistérségeket („chromadákat”), hanem legyen szempont a tele-pülések etnikai összetétele is. És az ezen to-vábbmutató elvárás: „Ha a közigazgatási reform a járáshatárokat megváltoztatja is járj majd, ak-kor mindenképpen jöjjön létre egy magyar többségi járás is.”

A „Novini Zakarpattya” nevű lap november végi „hírérője”, miszerint Porosenko utastást adott a magyar képviselők átvilágítására, most már senki nem akar hozzászólni. Jobb is ilyen módon elfelejteni, mert ha igaz lenne, akkor mindenképpen jöjjön létre egy magyar többségi járás is.”

A programmal a turizmust is szeretnék támo-gatni, ugyanis Vajdaság kihasználatlan turisztikai potenciállal rendelkezik. Ezt először Magyar-orzágon, a magyar közönségnek akarják bemutat-ni, majd szerte a világon. 30 milliárd értékben kedvező banki kölcsönö-ket előszörban nagyvállalatoknak nyújtanak majd, eszközbeszerzésre, s az ezáltal nyíló mun-kahelyek száma fontos kritérium lesz majd.

És hogy folytatódik a csere-politika? Idén valószínűleg aránylag gyorsan meg fogjuk látni.

MARTOS PÉTER

Magyar járás: ez nem szeparatizmus! - To-vábbra is téma az ukrán nyelvű híroldalakon az önálló magyar járás ügye. A Kárpátaljai Határmenti Önkormányzatok Társulása (KHÖT) hétvégi tanácskozásának az volt a legfontosabb témája, miként lenne kialakít-ható a zömében magyarok lakta Tiszai-mellé-ki járás. A tervek szerint javarészt a Bereg-szászi és a Nagyszőlősi járás 114 településé-ből állna össze ez az új járás, melynek lakos-sága 170 ezerre rúgna, s ebből 115 ezer ma-gyar lenne.

Az egyik ukrán kiadvány újságírójának nyi-latkozva Darsci Karolina, a KMKSZ kulturá-lis-politikai titkára kiemelte, az erre vonatko-zó ígéretet maga Petro Porosenko elnök tette, amikor a KMKSZ őt támogatta az elnök-választáson. Emellett a Szolidaritás és a KMKSZ által kötött megyei együttműködési szerződésben is szerepel a magyar járás kiala-kításának az elősegítése. Darsci Karolina igye-kezett mindenkit megnyugtítani, semmilyen szeparatizmusról nincs szó, csupán élni sze-retrének a közigazgatási reform kínálta lehe-tőséggel, valamint beváltani az államfő ígér-vényét.

http://karpathir.com/

portok mindennapi együttélése mára már zök-kenőmentes. Kétségtelenül növekvő mértékben elvesztik jelentőségüket az identitásteremtő sajtóságok. Ez különösen érinti a népcsoport-nyelvek használatát a mindennapi életben. Nem kielégítő a népcsoportnyelvű médiák kínálata. Ezért a jövő központi feladata a lopakodó asszi-miláció elleni fellépés, ami által a jövőre nézve megnőnek a népcsoportok kilátása.

N.B.N.: Ön hogy itéli meg a népcsoporttámogatás különösen összetett kérdését? Elegendő-e az 1995 óta nem emelkedő dotáció és annak kezelési mód-ja ahhoz, hogy biztosítsa a népcsoportok fennma-radását?

N. B.: A népcsoportok sok képviselője már nem akarja hallani, hogy a népcsoport támoga-tásának összege az utóbbi években egyeztlen maradt. A népcsoportok képviselői sikerének lehet értékelni, hogy a nyilvános háztartások takarékságai kényszere, ami majdnem minde-nütt rövidítéseket vont maga után, a népcsopor-toknál nem történt meg. Biztosan szükséges a népcsoporttámogatások, főként azok alkalm-azásának és lefolytatásának felülvizsgálata. A bürokrácia szerfelett nagy és hátráltatja sokszor a népcsoportok sikeresnek ígérkező pozitív váltá-kozásait. A bürokrácia leépítése egyöntű követelmény a politika és a közigazgatás terü-létén. A fontos anyagi támogatás mellett sürgő-sen szükség van a népcsoportok sajtójának fel-karolására, több adásidőre az ORF-ben.

N.B.N.: A Khol-Kostelka-Papir-t követte egy népcsoport jogszabály kiegészítő kísérlet. Mindkettő megbukott. Ön mint az Osztrák Néppárt népcso-portügylek szövívője kezdeményezné-e 40 évvel 1976 után –, hogy a 2016. év pozitív fordulót hozzon az osztrák népcsoportok életében?

Az 50 milliárdos esély

A kialakított rendszernek meg kell felelnie az európai unió, a magyarországi és a szerbiai elő-írásoknak is. A stratégiai terv alapján 35 pontból álló operatív akciótervet dolgoztak ki. Ennek fő elemei a technikai segítségnyújtás, amely alap-ján egyetlen átfogó, támogató és lebonyolító sze-rvezetet kell létrehozni, ez lesz a Vajdasági Magyar Közösségfejlesztési Központ. Ezekben olyan em-berök dolgoznak majd, akik el tudják igazítani az embereket, információit tudnak adni és segíteni tudnak abban, hogy a pályázati úrlapokat kitöl-tsek. A második fontos rész a keretfeltételek bi-ztosítása állami struktúrákon keresztül. Ez alapján a programba négy alapelve fordítanak kiemelt figyelmet, ezek az infrastruktúrafejlesztés, a jo-gszabályi rendszer átalakítása, a környezetvéde-lem és az oktatás. Az akcióterv általános részébe tartozik a szabványosítás, a marketing- és kom-munikációs tevékenység, a természeti erőforrá-sok közös tulajdonban való megtartása, valamint az erőforrások fejlesztése. A dokumentumban szerepelnek ágazati akciótervek is, amelyben a mezőgazdasággal, a turizmussal, a gazdasággal és a munkaerőpiaccal külön foglalkoznak. A hitel-részeket visszafizetésre forgatókét képezve to-vábbi támogatásokat tesz lehetővé és szavatolja a program folytatását a következő években.

A vajdasági magyarok körében természetesen órási az érdeklődés. A VMSZ még decemberben há-lom tájékoztató fórumot is szervezett Szabadkán, Óbecsén, illetve Magyarcsernén, ezeken majdnem ezer ember jelent meg, nagyon sokan konkrét el-képzelésekkel, kérdésekkel, javaslatokkal.

S hogy mit várnak az 50 milliárd forintos nagy esélytől? Egyebek mellett azt, hogy megforduljon az a tendencia, hogy a vajdasági magyar fiatalok és családok, többnyire kényszerből, külföldön ke-resnek boldogulást. Azt, hogy akik mindennapos egzisztenciális gondjaikkal küszködnek és ezért azon gondolkodnak, hogy hol keressék meg a be-tevő falujatuk, otthon maradjanak. Azt, hogy akik már elmentek, azon kezdenek gondolkodni, hogy visszajöjjenek. Megerősödhetnek a vállalkozá-sok, rengeteg új munkahely nyílhát.

Az egykori Jugoszlávia tagállamai közül egyé-bként Szerbiában a legalacsonyabb az átlagbér. Mig például Szlovénia 1004 eurós átlagfizetéssel büszkélkedhet, addig Szerbia meg a tavalyi nö-vekedés ellenére is az utolsó helyen áll e tekin-tesben. A szerbiai átlagfizetés ugyanis 364 eurót tesz ki, de sokan keresnek ettől lényegesen ke-vesesebbt, havi 120–170 eurót. A lakosság majd-nem félének azonban meg ennyi sem adatott meg. Hatalmas ugyanis a munkanélküliség. A munkajegyes korú lakosság foglalkoztatottsága 53 százalékos, az országban háromnegyed milli-óán várnak munkára, csak 2 millió 600 ezren

N. B.: Mindenképpen szükséges a népcsoport-törvény módosítása. Ezt a javaslatot már elhe-lyeztem a koalíciós partnernél. A legutolsó kí-sérlet, meglátásom szerint, nem ment elég messzire. Az osztrák népcsoportoknak haladó népcsoporttörvényre van szükségük, mely új lehetőségeket és kilátásokat nyit meg számuk-ra. Kiemelt súlypontot kell képeznie a nyelvta-mogatásnak. A népcsoport nyelveket biztosítani és erősíteni kell, mint kommunikációs eszközt. Ezen felül szükséges – amint már említettem – több adásidő az ORF-ben valamint a print- és az új médiumok hathatós felkarolása. Természe-ten még sok további pontot lehetne megvalósí-tani egy modern népcsoporttörvényben.

A kérdéseket feltette: DEAK ERNŐ
Németből átlátette: RUMPLER DIANA

Megsemmisítő ítélet a komáromi bencések ellen

A múlt évben két ízben is beszámoltunk a komáromi (Szlovákia) bencés rendház megszűn-tetésének kísérletéről és a rendház vagyónának kisajátításáról a szlovák nagyszombati egyház-megye részére (Bécsi Napló, 2015/2, 2015/3). Is-mertettük, hogy az érsekiség 2014-ben, a pan-nonhalmi Szt. Benedek rendi apátáshoz tarto-zó komáromi rendház mintegy 3 millió eurót érő földvagyonát átíratta a nagyszombati érseki egy-házmegyére. Majd civil világi eljárást kezdemé-nyezett a szlovák belügyminisztériumnál a rend-háznak, mint szervezetnek, a szervezetek sorá-ból való törölésére. Ezt követően Várszegi Asztrik pannonnalmi főpapát felbőszítette nyúj-tott be az illetékes vatikáni szervezethez, kérve a jogellenes megsemmisített komáromi bencés rendház működésének visszaállítását. Az ügy-ben a Megszentelt Élet Intézményeinek és az Apostoli Élet Társaságának Kongregációja dön-tött. A Magyar Bencés Kongregáció és a slo-vákiai nagyszombati érsekség jogvitájában 2015. január 19-én hozott döntésével semmisnek nyi-lványította a főegyházmegye dekrétumát, ami azt jelenti, hogy a nagyszombati szlovák, Ján Orsch érsek dekrétuma jogellenesen fosztotta meg működési jogától a komáromi szerzetesi rend-házat. A döntésről José Luis Carballo, a kong-regáció főtitkára értesítette az érintett feleket. A levélben kifejtik, hogy a komáromi rendház független az egyházmegyéjétől. Megszüntetni csak a Szentcséknek áll jogában.

A történet, mint legújabbban kiderült, itt nem fejeződött be. A szlovák katolikus püspöki kon-ferencia a komáromi rendház számára kedvező döntést a felsőbb szentszéki intézményeknél megtámadta, és kérte a döntés megváltoztatá-sát. Tudatában voltak annak, hogy mivel a ben-

ANDI TELLER

VÍZKERESZT avagy KORR-TÉNY

Shakespeare-nek van a „Vízkereszt, vagy amit akarok” című drámája, de egy ilyen klasszikus szerző címet nem illik egyezgetni átvenni, ezért aztán ez el a KORRTÉNY-nyel lett módosítva. Hogy mit jelent a címben lévő rejtjelés szó, az rövidesen kiderül.

Nemrég volt január hatodika, vagyis Vízkereszt. Mármit nálunk. Mi Jézus megkeresztelését ünnepeljük, vagyis azt, amikor unokatestvére, keresztelő János megkeresztelte őt a Jordán vízében. Más népek-nél ez más jelentéssel bír. Van, ahol ez az ünnep telér a karácsonnyal, a pravoszlávoknál, vagyis az ortodoxoknál ez nagyobb ünnep, mint a karácsony. Bár tartják a karácsony is, de pl. a románok, még a kommunista Romániában is azt csinálták, hogy bemennek ugyan a munkahelyükre, aláírták a jelenléti ívet (kondikái), de még egy csavarhúzót sem vettek a kezükbe, mert az szentségtörésnek minősült volna, ha ők Boboteazak dolgoznak.

A osztrákoknál megint másképp van. Itt a három királyok, azaz a napkeleti bölcsek ünnepe, és piros betűs munkaszüneti nap. Ha olyan feliratot látnak krétával valamelyik ajtón, hogy 20+C-M+B-16, az azt jelenti, hogy azt a házat megszentelték 2016-ban Caspar, Melchior és Balthasar, azaz Gáspár, Menyhért és Boldizsár nevében.

Mi pedig így tanultuk, hogy a napkeleti bölcsek már a születésüket jelen voltak Betlehemben. Tehát akkor van így 13 napos eltérés, de hát lehetünk annyira nagyvonalúak, hogy így az időköz távlatából ne legyen a legfontosabb, hogy kezdetül fogva ott voltak-e vagy sem, főleg pedig, hogy a karácsonynak nemcsak a napját, de még az évét sem tudhatjuk biztosan. Csillagászok megállapították, hogy valószínűleg plusz-minusz három év eltérés is van a napkeleti karácsony és a között, amikor a mi időszámításunk szerint 1-ben Jézus megszületett. Hogy miért? Azért, mert az a három égitest, azaz csillag, ami akkor szinte egyvonalban esett (kollinearísrak voltak), és ami a betlehemi csillag fényességének felel meg, nem lehetett abban az évben.

De hát már látnunk ilyen és ehhez hasonló eltéréseket, többnyire a Juliusan és a Gregorianus naptár között, ugyanis valamikor a középkorban összedugták fejüket a csillagászok és rájöttek, hogy a Föld nem annyi idő alatt kerül ki meg a Napot (365 nap), mint ahogy azt addig gondolták, hanem még ott vannak azok a töredék napok (6 óra évente), amiket valahogyan mégis csak be kéne venni a kalkulációba, hogy precíz legyen az elszámolás. Ezért bevezették ezt a KORREKCIÓS TÉNYEZŐT (röviden korr-tényű), ami nem más, mint a szokónapok beiktatása. Na, de hova

Makkai Ádám 80 éves

2015. december 15-én a Petőfi Irodalmi Múzeumban „nagy hazatérőként” köszöntötték MAKKAI ÁDÁMOT nyolcvanadik születésnapján, aki életútja jellemzőcsül a három H-t választotta: *Hungary, Harvard, Hawai*.

Balog Zoltán emberi erőforrás-miniszter szerint – akit személyes szálak is kötnek a Makkai családhoz – a család története drámai megfogalmazása a menni vagy maradni dilemmának, amelyet Ádám úgy oldott fel, hogy hazajött. Mert egy nyelvész, költő, műfordító, egyetemi tanár számára itt van a forrás, a magyar nyelv forrása. Chicagói évei alatt a magyar költészet angolszász nyelvköveté lett: két kötetes, összesen 2300 oldalas impozáns antológiájában, **A csodaszarvas nyomában (In Quest of the Miracle Stag)** a kezdetektől a 20. századig adta közre angolul a magyar költészet legjavát, amelyért 2011-ben Kossuth-díjat kapott. A „tríni-

NÉMETH I.

Aki áthaladt a szivárvány alatt

A mitológia sok magyarázatot kínál a csodálatos égi titenémny jelképes és lét jelentésére vonatkozóan. Van, amelyek olyan ívek fogja fel, amely öszszeköti a földi létet a túlvilággal, rajta sétál át a halandó lélek a halhatatlanságba. Aki ismerte, netán tanárya volt Radics tanárnaknak, ami tudja, hogy a szivárvány és a életének munkája rendkívüliségével tűnt ki. Ezért a romantikusnak mondható hasonlat értelmezésében ő nem egyszerűen meghal, hanem egyrészt átváltozott, másrészt véglegesen beköltözött azok szívébe és eszébe, akik benne a kifejezés sokréti értelmezésében a tanárnót becsülték és szerették. Aki 89. életévében költőződik, kitelplel, ugyancsak nagy merészességnek minősül, igaz, ebben nagyon segítettek a földi élet véglegességének törvényei.

Az utóbbi években egyre inkább elbizonytalantította, hogy ápolásra szorult. Mert tudta, Éva lányának mekkora lemondást, áldozatvállalást jelentett a főként szellemileg nélkülözhetetlen édesanyja jelenléte. A

A Bécsi Napló szerkesztősége részéről is hálával és köszönettel barátaí és tisztelői.

PÉTER RÓBERT

SZOMBAT

III. rész

A metró gyorsan zöttyögött állomásról állomásra, kővalyóg részeket szálltak fel és le. Szórakoztatan figyeltem őket, mert nagyon mulatságos tud lenni egy részeg férfi, aki magatehetetlenül szedéleg, mint gyermek egy haladokló. Majd felszállt két feltűnően jóképű srác, és egy nő. A nő foszlott ruhát viselt, élénk, színes rongyok lógtak összevíssza tépkedve.

Szökőre festett haja úgy állt, mintha a szél össze-köcolta volna. Puha fehér arcának megereszkedett bőrrödön lefolyt a szemfesték, a rúzs. Szembe állt a metróajtóval, haját úgy igazgatta az ajtó tükrében, mint Gloria Swanson a Sunset Boulevardban. Majd végighúzta hosszú ujjait az arcán, és még inkább el-kente a festéket. A kezét végigsűrolta a metró ablaká-ra. A rúzs, mint vért piroslott az ajtó üvegén. Ördögien felnevetett, és az áttetsző-tükröződő falakon keresztül rám nézett. A két srác gúnyosan összepil-lantott. Em megjéledtem, örült sötét szemében, valami nem evilági fény csillogott. Úr, vagy őrösség volt az, de az angol *roid* szó talán jobban fedné az igaz-ságot. És titok, tudás onnan, hol nem volt tér és idő. Csak az üresség a void, és annak végtelen nyugal-ma. Rám nézett majd kiszállt. Követtem.

A város kihalt volt. Képtelenül kihalt – se autó, se villamos, se ember, se fény. A régi, nappal tágas utcák most szűkek voltak, és szürkén feszültek vég-ig a horizonton. Mint egy kriptá, vagy mauzóleum nagyterme, amelynek végeiben egy letűnt király szarkofágja állt. Kiértünk a városból, fel egy hegy-re, melyet fenyők borítottak egészen a csúcsáig. Az erdőben menetelve árnyakra lettem figyelmes, li-deresen kóboroltak ők is a hegyen felfelé. Felér-tünk a csúcsra. Hatalmas asztal került végig egy tisz-táson. Az asztalon különböző étkek; közelebb lép-ve láttam csak meg, hogy közülük sok emberi hú-s, nyersen szétszabdálva: lábak, fejek, karok, egykor férfiak és nők és gyerekek lehettek. Az asztal mögött halotti máglyát rakott három szatír. Mikor végeztek, a földbe köröket, geometriai formákat rajzoltak.

HÍR ÉS HARANG

– Búcsú Skultéty Csabától –

A Hír nagymesteréért szolt a harang múlt év de-cemberében. Skultéty Csaba átköltözött az örök-kévalóságba.

Nagy emigráns társai, Határ Győző, Monoszláy György, Borbándi Gyula után szólította az Úr, és ő igaz keresztény módra hajította meg fejét a Min-denható akaratára előtt.

Elvégeztetett. Szép emberi kor, kilencvenöt dol-gos, küzdelmes év jutott neki a földi életből, és ő peldaadóan, a morál és az etika kristálytisza sza-bályai szerint munkálkodott mindenhol és min-denkor.

Magyar volt és európai, nemzetének a szeretete és szolgálata nem kizárta, hanem feltételezte az egyetemes emberi értékeket és célokat.

Szármarazása predesztinálta erre. A Felvidék és Kárpátalja, az egykori Ung és Bereg megye magya-rok, ukránok, ruszinok, szlovákok földje, és ő már gyermekkorban megtapasztalta az együttélés impe-rativusát.

Pedig a történelem a másik arcát mutatta neki, amikor kikerült a nagyvilágba. Budapesten a Mú-zeum utcáról, romeltakarítás közben, zabráltak el a habóru végén a dicsőséges Vörös Hadsereg kato-nái, és vitték málenkij robotra. A foksáni gyűjtő-táborból szökött meg, s csak szívós, konok, céltu-datos természetének köszönhethte, hogy bujkálva, rej-tőzködve, gyalog átkelt a Keleti-Kárpáton, s me-gérkezett a kovásznai parókiaira.

Ez a történelmi lecke véglegesen és végzetesen meghatározta további sorsát. Életcélja lett a vörös veszedelmes elleni küzdelem, nem véletlen, hogy emigrálása után, párizsi kitérővel, a Szabad Euró-pa Rádió szerkesztésében kötött ki.

Harminc évig vezette ennek az antibolsvista fő-rumnak a hírvivatóit, itt lett a hír, a jó hír, a tiszta hír, a megbízható hír élete nagy célja. Tisztában volt azzal, hogy a világágés és a hidegháború éppen a hírt mooskolta be leginkább, a rádió, az újság – a sugárzott és leírt szó – vált a legpiszkosabb propa-ganda célok eszközévé, és ő heroikus küzdelmet vívott azért, hogy a hallgatót ne árassza el a hazug-ságok szennyes árhuállama, jussanak, ha csak lehet, igaz tények birtokába.

Úgy állt le naponta Münchenben a Szabad Euró-pa Rádió mikrofonja elé, hogy maga elé képzelte a székeföldi, a mezőéső, a partiumi, a munkácsi, a kassai, újvidéki, szabadkai hallgatókat, elsősorban őket, mert ők kettős prés nyomása alatt szenved-ték a bolszevizm által korlátlan hatalomhoz ju-tatott román, ukrán, szovjet, cseh, szlovák, jugo-szláv szovinizmus sorvasztotta őket, és a jogtörő proletár diktatúra pusztította kartácsúzzal az em-beri és nemzetiségi jogokat.

HEGEDŰS IMRE JÁNOS

„Virágnézetünk alapjai” – Pintér Lajos válogatott verseiről –

1995 és 2015 között írt verseiből válogatott Pintér Lajos, és a verseket beszédes című ciklusokba rendezte el, tanúsítván, hogy a ciklusok címei nem pusztán az a ciklusból kitetsző tematikára utalnak, hanem önmaguknál többet jelentve, egy megszólalási mód-ról tanúskodnak. A jelen esetben nem pusztán az a fi-gyelemre méltó, hogy a cikluszáró költemény befeje-zés sorának egy változatról van szó (ott a szemlélés tárgyaként jelenik meg), így keretet alkot, amelyben a szigoritan meghatározott sorrendben következő ver-sek innen indulnak el, és oda érkeznek, hanem az tet-szik fontosnak, hogy egy akár „tantárgyként” megje-lenő jelölés grammatikailag birtokos jelzős szerkezet-be foglaltatik, az a költészet ma, majdnem azt írtam, divattá vált, széptékes gyakorlatból következő eljá-rás, ezzel összefüggésben a meglepésszerű jelentés-létrehozás. *A virágnézetünk alapjai* régibbi ideoló-giai vonzásokörbe tartozik, és íme, elegendő egyetlen betűnyílhangnyi változtatás, hogy újszerűként jelen-jen meg, megszabadulván a múltbeli jelentés-tetheről, mintegy a nyelvből rejlt lehetőség kibontása révén. Ugyanis aszó soselem semleges, sem közbömbös: ha üres-nek hangzik, éppen úgy árulkodik, mint amikor tel-ként mutatkozik. A virágnézeti: egyszerű szóalkotás, egy régibbi variáns elutasításával vezet más poétai mezőre, hogy mindaddig bizonytalanságban hagyjon, ameddig – a jelen ciklus erre példa – nem tagoldók szét egyes versekre, amelyek a nyelvük sugallata nézet-re éppen úgy utalnak, mint a nyelváma többlet-tudá-sára, amelynek természetese meghallója a költő. S hogy a *virágnézet*-t nevesíthető, konkretizálható, jelzi a fes-tőkről szóló, a festőket közzöntve megszólító, a festők munkájának nyomába érőd versek, amelyek szintén legalább kettős „nézet”-ről hoznak hírt: a megidézett festők, festmények *költőtlőségét*, valamint az ennek hangot, formát adó versek *festőtlőségéről*. Anélkül, hogy szorosabb értelemben vett „képleírások” születnének, a följebb említett megidézés *virágnézeté* alakul, ilyen módon irodalom és képzőművészet egymást átható, (régébbi meghatározással) egymást kölcsönösen át/ megvilágító „természet”-ét igyekszik körvonalazni költőnk.

Innen továbblépve töprenghetünk el azon, hogyan kerül a szépen kiállított kötet címlapjára „fénýöröm fénybánat”. Az önidézett fölismerése nem igazí el, és valószínűleg is az csak „félígazság”-ként hatna, ha az elmélkedés ennek a kötetnek, Pintér Lajos verseinek többszörösen megfontolandó helyét harcairól tudósítana, a fény igézetében (mely által annyi verset) sem lehet megelégedezni a létezés szélső területeiről, az állandó kihívást jelentő „világállapot” nem tűri az egy-neműeséget, inkább a tévesztések, a bolyongások, az igaz útról való letérések, csaldások és csatlások okozta válságokkal szemben vígaszt jelentő helytállók és helytállások, versben bűdösök és a korral szemben műveiket felmutatók világi szüntelen ütközése kínál-

FRIED ISTVÁN

Thilo Sarrazin legutóbbi könyve, *Az új érinnyterror*, Németországban ugyan már 2014-ben megjelent, de időszerűsége nem halványodik, sőt, napjainkban csak fokozódik. A könyv alcíme, *A véleményészabadság határlairól* *Németországban*, már többlet árul el a kö-tet tartalmáról és utal arra a feszültségre, amely a hí-valatos nyugat-európai politika és az azt támogató fő-sodró média, illetve az ettől eltérő véleményt alkotók között alakult ki az utóbbi időben.

Megállapítja, hogy Németországban a véleménysza-badság ugyan az alapotrvény által garantált, de hogy is néz ez ki a mindennapi gyakorlatban – teszi fel a kérdést? Itt már ismételten a gondolat és a szólás sza-badságának tiltásbáa ütközünk. És ugyancsak hamar, bizonyos dolgok kimondhatóságának a határmezsgyé-jére kerülünk. A szerző mélységében elemzi az uralko-dó eltnék, és a média döntő többségének, a fennálló rendszerhez való elvételénél alkalmazkodását (Meinungs-konformizmus). Ami azt jelenti, ha valaki más véle-ményt mond ki, vagy olyan összefüggésekre mutat rá, amelyek történetesen nem igazodnak az uralkodó vi-lágképhez, azt nagy előszeretettel, jobb esetben provokatornék, vagy saját feszkébe piszkítónak, de gyakran kirekesztőnek vagy rasszistának, s horribile dictu, még nácinak is titulálják. T. Sarrazin a rá jellemző szókimondással pellengérezi ki azt a visszás helyzetet. Rámutat a kiváló költőnk és 14 pontban sorolja fel és elemzi a mostani idők szólás és gondolati tilalmait. Jele-mző, hogy a fősdóri politika és média azt nevezí poli-tikailag inkorrektnek, amely más véleményt tükröz, s ezzel mindjárt a partvonalon kívülre helyezi a kimon-dójt, esélyt sem adna neki, amit ma Európának nevezünk. Végül igazuk lesz azoknak az elemzőknek, akik már most „euroislam”-ról vízionálnak.

Thilo Sarrazin: Der neue Tugend-Terror. Über die Grenzen der Meinungsfreiheit in Deutschland. Deutsche Verlags-Anstalt, München 2014, 397 p.

VARGA SÁNDOR

Küzdelem a józanész győzelméért

amelyben arra mutatott rá, hogy nyilván ezért félnek annyira a nyakas eurokraták egy közép-kelet-európai miniszterelnök beszédeitől – mert ki meri mondani, hogy *a magyar ember természeténél fogva politikailag inkorrekt*, vagyis *még nem vesztette el a józan észét*. Tartanak tőle, hogy ragadós lehet a példája, és átvénnék mások is Gdansktól Dubrovnikig. Kimondá-nának dolgokat, amelyeket sokan talán nyugaton is érez-nek, de nem mernek a szájukra venni. És ez lenne a normalitás lázadásáa.

T. Sarrazin gondolatainak időszerűsége már a 2010-ben megjelent, *Németország felszámolja önmagát* c. kötetében is erős hangsúllyal jelentkezett. Az óriási vi-tát kiváltó, majd agyonhallgatott kötetben, nyíltan be-szélte a beilleszkedésre képtelen, illetve az európai érté-keket elutasító iszlám migránsok okozta problémákról. T. Sarrazin, mint gazdasági és pénzügyi szakember, alap-vető szigorításokat szorgalmazott a migráció kapcsán: kizárólag annak adna menedéjközt Németországban, aki politikailag üldözök, vagy néptárs elől menekül. Szerinte önmagában attól, hogy valaki diktatúrában vagy „hiánys” demokráciában él, nem nyilvánítottá menekültnek. A politikus úgy fogalmazott: a jelenlegi német szabályok alapján a világ népességének 80 szá-zaléka megkapná a menekültjogot, ami nyilvánvalón tarthatatlan állapot. És ez az állapot napjainkban tovább fokozódik. A szomoró és reménytelenségre tasztító azon-ban az, hogy a nyugat-európai politikusok és vélemény-formáló mediák nem hajlandók a problémát a realitá-sok alapján kezelni, és az elhangzó józan véleményeket besöprik az asztalról. A migránsválság végül rövid időn belül maga alá temeti azt, amit ma Európának nevezünk. Végül igazuk lesz azoknak az elemzőknek, akik már most „euroislam”-ról vízionálnak.

Thilo Sarrazin: Der neue Tugend-Terror. *Über die Grenzen der Meinungsfreiheit in Deutschland*. Deutsche Verlags-Anstalt, München 2014, 397 p.

BÉCSI NAPLÓ

Bőrdöndi Lajos

Berzsényi szölogatása

Berogyott Róma ege, s a niklai ég alatt elporladtak a ki sem mondott szavak.

Csak a vágy és a felszálló képhezt termett ódákat, költői leveleket.

S akár a kamrába besurranó egér, a magány is eléldegél egy ideig rajuk. Romlik a test mellett a lélek is, számtar mindent a közöny akár a pestis.

„Romlásnak indult...” , bár még nem romlott meg, csak indult, a remény megmaradt. Hátadat vastag falnak – 18. század – támasztottad, s benned az akarat

néha-néha föllobbant, s verset termett. S nagyvá tett a pillanat. Bár hazád fölött csak a Hold virágolt, s országszerte egy-két gertya lángolt.

Bölcs öregember letél – mondanám, De a bölcsesség is tűnő pillanat. Ellibben, elfűjja a somogi szél. Nem hajt ki a poros ég alatt.

Faggatlak Berzsényi hol vagy? Mit vitél magaddal, mit fojtot beléd Kőlcsey néhány hányavét mondata, hogy azt mondatd, elég?

Ha ma élnél nem törődnl, hogy kinek van, s kinek nincsen igaza, hol meddőhányók ontanak „verseket”, szövegeket. Nem találnál haza.

Nem lennél elég modern ma sem, mit számít ma út Horatius? Osztrályrészedet követelnéd? Megkapnád. Nem hajt sem jambus, sem troheus.

Az építmény áll, égbolt van fölötte, ha csak 137 vers is maradt utánad. Mit vártál? Jobb lesz hozzád a lázas, forradalmas 19. század?

Nyavalyádat gyógyígtattad, s bort itál, és sajnáljad magadat nagyon. Az hitted lesz, pedig tiokiban tudtad, hogy nincsen igralom.

Magadnak ártottál, ezt nem gondoltad végig. Kocsikázva a Balaton felé. Morog csak öreg, Róma s Babilon elbukott, rogytak korábbiak későbbi birodalmak elé.

A számsay idő fájdalom elrepült fölötted, s fölöttünk is akár. Vígjog egy effekte, sötétiénl is sötétebb madár.

Faggatlak Berzsényi, nagy tiúk vagy. A teljességhez egy vers is elég. Közélti a tét, nincs rózsás labirynth, S nem balzsamos a lég.

Most nyáron is tél van, Horatius Néha nekem is eszembe jut. Szólítalak, feleletere nem is várvá. Nikláda fut ez a vers-gyalogút.

Magyar színészegyüttes Bécsben

Kortárs osztrák szerző, Gabriel Barilly alkotása az *Ensemble ohne Grenzen*, az *Együttmű határokn nélküli* előadásában.

2015-ben Bécsben, négy fiatal magyar színész ala-pította az együttest azzal a céllal, hogy hozzájárulja-nak a város kulturális sokszínűségéhez. Gerendás Be-ta rendezőnő, Hollósi Eszter, Szegő Katalin színmű-vésznők és Mácsai Endre színművész célja, előado-i esik keretében bemutatni a magyar kultúrát, de azt is, hogy a kötve élők magyar nyelvű közönségnek az anya-nyelvén közvetítsenek osztrák irodalmi alkotásokat.

Elsőként, a Bördely (*Puff*) című kétszereplős alko-tásra esett a választás. Gerendás Beata rendezését, Szegő Katalin és Mácsai Endre valóstította meg a 12. kerületiben levő családias kasszipanodon, mely a *Theater Couch* nevet viseli.

A siker természetesen nem maradt el. A telt házas elő-adás fiatal közönsége kiadósan ünnepelte a szereplőket és arendezőt. Akiak az eredeti szöveg érdekeit, előadás köz-ben olvashatták a színtér fölött elhelyezett vetítővászonon.

Füzesi Magda

Szimulán

Mint tűzhányó a hegy gyomrába, Úgy van bezárva önmagába Az én világálan anyám.

Tapogat, mint magzat a méhben, Egyforma napok szíjében Kitaróan fohászkodik.

Magába néz csak, hosszan, mélyen, És fényt keres a feketében: Emberhez méltó küzdelem.

Válasz-utak

címmel jelent meg 2015. novemberében a Győri Antológia Irodalmi és Művészeti Alkotó Közösség leg-újabb kiadványa, mely ez alkalommal is (mint minden évben) a Győri Könyvszalón programozozatán belül került bemutatásra.

A könyvben két zárófejelet is található, az egyik a pályázati elbírálást követően bekerült írások tartal-mazza, a másik fejezetben kiemelkedő kortárs alkotók (Baranyi Ferenc, Bőrdöndi Lajos, Czizgány György, Csiby Mihály, Gombár Endre, Kopócs Tibor) művei kerültek közlésre.

A képzőművészeti alkotások közül kiemelném Ámonné Tóth Éva munkáit, melyek harmónikus, egye-di színvilágukkal, növényvilágukkal, palotáikkal, tündérekkel kalauzolnak minket egy igazán különleges mesevilágba. Ezekben a képekben nem létezik a rossz, a gonosz, mindenféle negatív töltésű tulajdonság, mely a világon jelen van, kívül marad.

A lírai művek tekintetében Vermuth Attila verseire hívnám fel a figyelmet. Történelemre, irodalomra irá-nyuló utalások gyakran felfedezhetőek rövid, tömör írásaiban, melyek mentesek felesleges szavaktól, és giccsről, határozott és egyenes modulatokkal tűzik elénk a sokak által sajnos oly ritkán érzékelhető igaz-ságokat.

A közösség tagjai, polgári foglalkozásukat tekintve sokféle(ek) (tanár, közgazdász, ápolónő, gépészmérnök, újságíró, fotós stb.) A különböző programok szerve-zésében, műsorok összeállításában jelentős szerepet vállal Csáky Anna, a csoport vezetője. A kötetek be-mutatásának folyamán P. Nagy Gabi Radnóti és Aty-díjas előadóművész (szerzői nevén Nagyágbor Margit) és Olasz Valéria (költő, a Győri Nemzeti Színház éne-kese) állnak az alkotók műveivel közönség elé. H.S.Zs.

JELEEN SZÁMUNK KÉPEIVEL

Nagy Olivia szemelvények nem országos híres-ségű művész mutatnak be, de olyan lelkesen alkotó 29 éves fiatalot, akinek tehetségére oda kell figyelni. Nem akadémikus mesterképzőn nevelkedett, tanult, hanem az élet alakította, műveli útját. Rajzai véletlenszerű, de lelke mély-ből fakadó alkotások. Biztos vonalvezetéssel egyéni látomását, világát vetíti ki, örököti meg.

Érdesem olvasni, hogyan vált magáról, az ih-lelésről, kifejező szándékáról. „Már piciny gye-rekkorom óta lélegeztetélszerű tevékenység-ként munkálkodok bennem a vizuális alkotás, legfőképpen a vonalas rajzolás. Ösztönből, tu-datatlából feltörő víziók alapján, spontán al-kotok. Munkámnak akkor érzem értelmét és értékét, ha gondolatot, fantáziát ébreszt, emlé-kedésre, „agyalásra”, megvilágosodásra kész-teti a szemlélőt.”

MAGYARORSZÁG A SZÉGYENPADON

Magyarország-kép a német médiákban

„Hol van az a nyár, hol a régi szerelem ...?” – dúdolt hatnánk mottóként az alábbiakhoz az egykor népszerű dalt, amely előbb Vámosi János és Zárai Márta, utóbb pedig Latinovits Zoltán és Ruttkai Éva közös előadásában vált feledhetetlen slágerré. És vajon hol van az a szívet melengetően szép Magyarország-kép, amelyet a német médiák festettek kies hazánkról a rendszerváltás tágabb időszakában, elismerve és megköszönve a magyarok közreműködését a határok megnyitásában, a szovjet szövetségi rendszer felbomlásában és a német egyesítésben? Ami akkor úgy hangzott: „Danke, Ungarn!”, ma így hangzik: „Ungarn! Nein, danke!”. Nem jó ma nemzetközi konferenciák résztvevőjeként magyarnak lenni, mert a pulpitusról szólók Magyarországot rendre negatív példákat emlegetik. Magyarország ugyanis bűnése, akárcsak Ausztria 2000 februárjában, amikor a néppárti Wolfgang Schüssel a politikai karanténba szorított Osztrák Szabadság Párttal, Jörg Haider pártjával alakított koalíciós kormányt. Ausztria akkori fogalmazása szerint „rosszul választott”, ahogy Magyarország is 2010-ben. Európa liberálisai rögtön ördögöt, tömjént, de legfőképp szankciókat követeltek, ahogy a Fidesz-KDNP kormányra lépésekor is, de már a választási kampány során jóelőre feltették a demokráciát, és hiszterizálták a közvéleményt.

Nehezen feledhető élményem marad, amikor az Orbán-kormány hivatalba lépése után néhány hónappal azzal hívtak a Külügyminisztériumba, tartsak előadást egy német, osztrák és svájci újságírócsoportnak a cigányság helyzetéről. Megdöbbentésem abban a hitben érkeztek Budapestre, hogy – nem tréfálok – előben tanulmányozhatják a fasizmust, látják masírozni a Magyar Gárdát, amint éppen cigány-pogromra készül. Miután Balog Zoltán (akkor még) államtitkár és Prühle Gergely helyettes államtitkár is hosszasan taglalta előtűt a rászoruló integrációjával kapcsolatos magyar ügyeket, egyesek némileg csodálódottan, mások hitetlenkedve, ismét mások – amennyire tudósításaikból utólag leszűrhető – szakmai önbizalmukban megrendülve indultak haza.

Ha az alábbiakban a vezető német médiák híradásait követve szemügyre vesszük Magyarország megítélését a 2010 és 2015 közötti időszakban, akkor felfigyelhetünk a német médiavilág hanyatlására is, amely nem is oly régen még a pontos, elemző, tárgyilagos és elfogulatlan újságírás mintapéldája volt. Ezért szemben ma a különféle elvi alapokat magukénak valló mértékadó orgánumok boldogan bújnak össze a neolibális klisék malaclopó kőpöngye alatt, miközben a hírközlést beletöltik a minősítő vélemény-újságrésbe, az örvendő eseményeket pedig belefolyják a fanyalgás keserű szöszába. Önképük szerint konzervatív, liberális, zöld és baloldali véleményformáló ugyanazt hangsúlyozzák: Magyarország nem Európa-konform, veszélyt jelent az európai értékekre. Tudósításaik szinte szó szerint visszhangoznak a magyar liberálisok odahaza is hangzottait véleményét, gondosan kerülve a mélyebb szerkezeti és funkcionális elemzést. Egészen a közelmúltig szépen egybesimult – hogy csak a legfontosabbakat említsük: a Die Zeit, a Die Welt, a Frankfurter Allgemeine Zeitung, a Süddeutsche Zeitung, a Spiegel, a Stern, a Focus, sőt a Handelsblatt álláspont-

ja: „Orbán saját autoriter államát építi”. A Spiegel 2012-ben a kormány felidőse mérleget megvonva sötét képet festett, amikor közelgő pénzügyi összeomlásról és külpolitikai elszigeteltségről beszélt. A Handelsblatt 2014 novemberében úgy vélte, „Orbán, a jobboldali populista Fidesz vezetője ... Putyin orosz elnök egyik utolsó szövetségese”. A Stern egy 2015. szeptemberi tudósítása szerint „... Magyarország miniszterelnöke tetszése szerint változtatja az alkotmányt és elnyomja a sajtót. A rendőrség erőszakot alkalmaz a menekültekkel szemben. Mindez összeegyeztethetetlen az európai értékekkel... Az ország ki kell zárni az EU-ból”. A Focus és a ZDF Heute Journal 2015. szeptemberi tudósításában, amely Jean Asselborn luxemburgi külügyminisztert szólaltatja meg, egyenlőséggel került a magyar miniszterelnök és az észak-koreai diktátor Kim Dzsong Il közé.

Ez a – Thilo Sarrazin kifejezésével – értékterrorra épülő egyöntetű és részvetlen elutasítás, amely csak 2015 végére, a menekültkérdés németországi kieleződéssel látszott enyhülni kicsit, annál is hatékonyabb lehetett, mivel az uniós médiakörös kottáját követi, az eltérő véleményeket pedig szélsőjobboldaliktól skatulyázza be. Az EU régi államainak polgárai, köztük a németek még Udo Ulfkotte és Boris Kálnoky leleplező megszólalásai után is hitelt hitték, hogy médiák objektív tájékoztatást nyújtanak. Hitték azt is, hogy a kelet-európai új tagállamokban tovább él a homo sovjeticus, akit rá kell nevelni, szükség esetén rá kell szorítani a demokratikus értékek tiszteletére. Az átlagos hírfogyasztónak aligha tűnik fel, hogy ideológiai konstrukciók, megtervezett és jól bejáratott asszociációs láncok útvesztőjében tévelyeg. Ha körülötte szinte mindenki ezt teszi, miért is zavartatná magát olyan szempontokkal, mint az ésszerűség vagy ellenőrizhetőség?

Vessünk egy pillantást a Magyarországgal szembeni bírálatok súlypontjaira és ezek ideológiai konnotációira. A magyar miniszterelnök a német médiákban, ahogy a magyar ellenzéki orgánumban is, autoriter személyiséggént jelenik meg. A Frankfurt-Iskola teoretikusaitól származó, de tudományos célokra használatatlan „autoriter személyiség” fogalma azonban német környezetben súlyosan negatív topos, amely egyfajta pszichopatiára, lelki tünet-együttesre utal, magában foglalja a tradicionális, szabadságellenes, bigottan vallásos, szélsőjobboldali, nacionalista, populista, horrorile dictu diktatórikus hajlamokat. Ha pedig ilyen a vezető, milyen is lehetne kormánya? más, mint olyan, amelyben veszélybe kerülnek a szabadságjogok, a jogállam, és teret nyer a rasszizmus, antiszemitizmus és kisebbségellenesség.

A kétharmados parlamenti többség ilyen helyzetben mi is lehetne más, mint olyan túlhatalom, amely figyelmen kívül hagyhatja a demokratikus szabályokat és nem konvencionális – értd nem európai – módszerekkel lát neki országá átalakításának. Mi sem jön inkább kapóra ennek bizonyítására, mint az – formailag a kommunista diktatúra idejéből származó 1949. évi alkotmány helyébe lépő – új magyar alaptörvény, amely értékconservatív jellegéből adódóan a neolibális krédóval ellentétes alapokon nyugszik. A történelem végének neokon elképzelésével szemben a történelmi folytonosságot és a hagyományos jelképek

fontosságát, a kártekonynak nyilvánított nemzetállam kiküszöbölésével szemben a nemzeti egységet, a genderizmus ellenében a hagyományos család értéket hangsúlyozza, és – ó, borzalom – Istent hivatkozik. Az új alkotmányra zúduló haragos hangok között alig hallatszott a neves német alkotmányjogász Rupert Scholz ama véleménye, hogy a magyar alaptörvény „objektív kritériumok szerint modern, sok pontjában kifejezetten mintaszterű alkotmány”. További közjogi kifogásként merült fel, hogy az alkotmány népszavazás nélkül lépett hatályba, valamint az is, hogy a parlament korlátozta az Alkotmánybíróság jogkörét. A kormány szemére vetették, hogy igyekszik kiiktatni a fékek és ellensúlyok rendszerét, és az új választási törvénnyel bebetonozni saját hatalmát.

Az antidemokratikus autoriter államépítés vádjából logikusan következett a szemrehányás, hogy az Orbán-kormány igyekszik felszámolni vagy maga alá gyúrni a független intézményeket, főként az igazságszolgáltatást, a médiákat és a civil öntevékenységet, emellett egyfajta „Kulturkamp” keretében nacionalista irányba terelni a közkultúrát, benne a történelmi emlékeztetőket. A vádaskodáshoz érvert szolgáltatott a Klubrádió körüli áldatlan huzavona, az MTV átalakítása, egyes új társadalomtudományi intézetek és emlékművek körül fellángolt, antiszemitizmus-vádakkal gazdagon fűszerezett politikai botránykeltés, valamint az ún. Norvég Alapból finanszírozott civil szervezetek körüli hercehurca.

A gazdaságpolitikára kapcsán oligarchikus struktúrák, klientúrák és kegyenc-csoportok építésének, az urambátyám világ feltámasztásának vádjá fogalmazódott meg. Ezért a legtöbb híradásban, még a gazdasági szak-sajtóban is, Magyarország javuló mérőszámai ellenére kockázatos vagy ellenjavallt befektetési területként jelenik meg, ahol rendszerelvvé vált a korrupció, a közbeszerzések szabályainak kijátszása, hiányzik a jogbiztonság, a kormányzat erőszakosan beavatkozik a piaci viszonyokba, gazdasági szereplőket önkényesen hoz előnyös vagy hátrányos helyzetbe, üldözi a nemzetközi vállalkozásokat és bankokat, maga pedig az ellenséges Oroszországgal köt átláthatatlan energiapari alkt. Példaként szolgált a magán nyugdíjpénztárak vagyonának – egyébként szükségszerű – átsoportosítása az állami nyugdíjrendszerbe, a bankok és multinacionális kereskedelmi vállalatok bevonása a közteherviselésbe adóterhek növelésével és a dohányszerkezet átstrukturizálása.

Külpolitikai téren az Orbán-kormány által az ukrán konfliktusban tanúsított távolságtartó magatartás váltotta ki a német politika nehezítését, amely a színpad mögött maga is kétszínű játékot folytatott. Végül a merვენ jogkövető és a német állásponttal kifejezetten ellentétes orbáni menekültpolitika, a figyelemmel az ENSZ és EU menekültügyi elveire legalábbis aggályos büntetőjogi szabályozás, a műszaki határzár, valamint a menekültkvóták rendszerének határozott elutasítása nyújtott ürügyet a magyar kormány szemben emberjogi aggályok goromba megfogalmazására. Ezekhez a bírálatokhoz gyűnyagot szolgáltattak sok valóságos és manipulált médiahír, amelyek a magyar hatóságok és magánszemélyek, például a migránsokat rugdosó újságíróknak, menekül-

kel szembeni embertelenségét volt hivatva szemléltetni minél szélesebb körben.

Nem lennénk tárgyilagossak, ha elhallgatnánk, hogy az Orbán-kabinet nem volt képes az európai és német nyilvánosságban elég hatékonyan védekezni a kettős mércén alapuló rosszindulatú értékelések ellen, maga is kínált támadási felületeket, és belebecsúszott meg-jóslóhatatlan vagy kitalálatalan kimenetelű mérkőzésekbe is. Bár a reformok érdeksérvelmekkel jártak, mégsem adott okot arra a gyűlölettel telt hangra, amely gyakran a megszólaló saját természetét leplezte le. Így például Christian Bommaris a Berliner Zeitung 2015. december 2-i számában megjelent „Az európai értékek sírba tétele” című írásában: „Magyarországon az emberi jogokat, legyen szó menekültek vagy hajléktalanok jogairól, lábbal tiporják, a jogállam csak gúnyulóságnak; Lengyelországot paranoid nacionalisták kormányozzák, akik a jogállamiságot összeesküvésnek vélik. Magyarország és Lengyelország felől nagyobb veszély fenyegeti Európát, mint az Iszlám Állam gyilkos bandái”.

Nos, a muszlim terroristák párizsi mészárlásai és a bevándorlók Kölnben lefolyt randalírozása tükrében könnyű megítélni, mennyit érnek ezek a mondatok. Mene, tekel, ufarszin.*

Dr. PÓCZIK SZILVESZTER (Budapest)

BÉCSI NAPLÓ

AZ AUSZTRIAI MAGYAR LAPJA

Kiadja az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége

Levelezési cím: A-1011 Wien, Postfach 358.

Web: www.koziptonszovetsseg.at
www.becsinaplo.eu

Tel./Fax: 00 43 1 532 60 49

E-mail: becsinaplo@aon.at

Zweimonatsblatt der Ungarn in Österreich.

Eigentümer, Herausgeber, Hersteller und Verleger: Zentralverband Ungarischer Vereine u. Organisationen in Österreich.
A-1010 Wien, Schwedenplatz 2/1/8.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:

Bodsoni István (Szabadka), Borbándi Gyula † (Budapest), Czellar Judit (Genf), Gömöri György (London), Kovács István (Budapest), Kovácsné Németh Mária (Győr), Kórándi András (Budapest), K. Lengyel Zoltán (München), Martos Péter (Bécs), Papp László (New York), Piri Zoltán † (Utrecht), Pomogáts Béla (Budapest), Sárközi Mátyas (London), Szabó A. Ferenc † (Budapest), Szakály Sándor (Budapest), Zakar Péter (Szeged).

SZERKESZTŐSÉG:

Benyák Mária, Böröndi Fes, S. Csoma János, Deák Ernő (főszerkesztő), Lajos Kata, Kántás János, Radics Éva, Rumberg Diána, Varga Zoltán.

GRAFIKAI SZERKESZTŐ: Uszák Zoltán

GAZDASÁGI INTÉZŐ: Deák Sonja

BANKKONTO: 004-46793, BLZ: 20111, Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG., Hauptanstaht A-1010 Wien, Graben 21.

IBAN: AT5720110000446793 • BIC: GIBAATWW

ELŐFIZETÉS egy évre: Ausztriában 15,- Euro, Magyarországon 3000,- Ft, Nyugat-Európában 20,- Euro, vagy annak megfelelő összeg, tengerentúli 25,- Euronak megfelelő összeg, Szlovákiában egyes számok eladási ára: 1,50 Euro.

TERJESZTŐINK:

Amerikában: Andrew ReKay, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856

E-mail, az újság számára: BecsiNaplo@yahoo.com
Bankátutalás: Hungarian Freedom Fighters Inc. San Francisco Area Chapter, 3996 Oakmore Rd. Oakland, CA 94602-1856

Angliában: Hungarian Book Agency, PO.B 1956, Durham DH1 2GA.

Hollandiában: Kónya Melinda. Boerhaaveplein 124. 2343 LX Oegstegeest, 00-31-71-5154287. E-mail: melindakonya@hetnet.nl

Kanadában: Pannonia Books Ltd., 472 Bloor St. W. 2nd floor, Toronto, Ontario M5S 1X8.

Magyarországon: Librotárs Kft., H-1656, P.O. B. 126, H-1173, Budapest, Pesti út 237. Bank folyószámla: KHB Rt. 10402166-21638181-00000000.

Németországban: Dr. Klement Kornél, BUOD, Ringstrasse 16, D-63128 Dietzenbach

Svájcban: Judit Czellar 13, Croix-du-Levant, CH-1220 Genève, e-mail: czellarjudi@hotmail.com, 0227970854 – Postfinance, Julianna Judt Czellar, Compté: 12-165459-6, IBAN: CH13 0900 0000 1216 5459 6

Svédországban: Szöllösi Antal, S-127 24 Skärholmen, Box 176, PiusGirof Nr.: 756987-4.

Szlovákiában: Benyák Mária, SK-821 01 Bratislava, Datinelova ul. 9, e-mail: marcsa@live.com
Bankszámla: SLSP 0170127485/0900.

Névvél vagy betűjellel megjelölt cikkekért szerzőik feléne és nem feltétlenül fejezik ki a szerkesztőség véleményét. Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Druck: Monocopy Bt.

H-9200 Mosonmagyaróvár, Juhar. U. 16.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc pesterzsébeti eseményei

A forradalom és szabadságharc fővárosi eseményeinek feltérképezésénél és megírásánál alapvető jelentőségű Eörsi László munkássága. Nevéhez fűződik a forradalom és szabadságharc soroksári eseményeinek tavaly megjelent feldolgozása. Ezt követte az idei évfordulóra megjelent könyve: A pesterzsébeti ellenállás, 1956.

Eörsi László korábbi munkáinak igényes szakmai színvonalát jellemzi ezt a tétetet is. Mint mindig, most is a levéltári forrásoknak, mindenekelőtt a perek sok száz oldalt kitevő anyagának biztosít elsőbbséget. Sok éves forráskritikai múlttal a szerző e könyvében is bebizonyítja, hogy ezek a források a maguk korlátai között hiteles részleteket tartalmaznak, sőt valóságartalmuk olykor lényegesen meghaladja a több évtizedes késéssel megfogalmazott személyes emlékezőkéséket.

A töle megszokott alaposággal és aprólékosággal nézte át nem csupán a kötet tárgyát képező pesterzsébeti fegyveres ellenállás, hanem a forradalmi folyamat dokumentumait is.

A kötet tartalmi felépítésének jellegzetessége az 1956-ban egyességes, ma két önálló kerület, Pesterzsébet és Soroksár közös eseménytörténetének bemutatása. Ide sorolható a kiskunhalasi lövészrezzdel vívott október 26-i harc valamint a jutadombi siker a szovjet-volt ÁVH-s oszlop fölött november 4-én, politikai szinten pedig a XX. kerületi önszerveződés bemutatása, az Ideiglenes Nemzeti Tanács illetve a XX. kerületi Forradalmi Ifjúsági Szövetség tevékenysége és legfontosabb dokumentumainak elemzése. Ezek a tavaly megjelent soroksári kötetből átemelt a pest-

erzsébeti adatokkal, dokumentumokkal kitesztelté most alkotják a pesterzsébeti események szintézisét. A szerző megszokott módszere most is hiteles eredményre vezet: a levéltári forrásokat mondatról mondatra elemezve rakja össze napról napra, óráról órára a pesterzsébeti fegyveres ellenállás történetét. Könyvében elsősorban a helyiekről, a pesterzsébeti felkelőkről, nemzetőrökről ír, akik közös főparancsnokságot állt, több nemzetör csoportban tevékenykedtek Pesterzsébet különböző pontjain, elsősorban a központi részén. A pesterzsébeti nemzetőrség vezetésével a kerületben jól ismert, még a ma is köztiszteltetben álló Oltványi Lászlót bízták meg, ő lett a kerületi főparancsnok. Oltványi nagyszerű szervezőnek bizonyult. ÁVH-sok, kommunisták nem kerülhettek be, volt politikai folygok – mint maga Oltványi is – minden szinten mérvadó feladatot kaptak.

A pesterzsébeti nemzetőrség harcára vonatkozó adatokkal kitesztédesett a korábban rajzolt kép a jutadombon november 5-10. között folytatott harcokról. Egészében új kutatásra alapozott új eredmény a szovjet csapatok elleni Pesterzsébet más részein folytatott harcok leírása. Ezekben a fenti öt nap alatt 13 név szerint felsorolt és több más szovjet katona esett el, tehát legalább annyi, esetleg több, mint a jutadombnál (ott legalább 16 fő).

A könyv második részében 67 résztvevő arcképes életrajza következik. Csak olyanoké, akiket levéltári források említenek, és az életrajz összeállításához elegendő adat áll rendelkezésre. 38 főről, akiről ma még keveset tudunk. Eörsi László arcképcsarnokot állított össze.

A forrás- és a hivatkozásjegyzék után a Függelék ismerteti a levéltári forrásokban szereplő forradalmároknak legfőbb személyes adatait, a későbbi megtörtéltszenvedők pertáblázatait, valamint a harcok áldozatainak névsorát.

Mértékadó, szakmailag megalapozott és igazalmas könyvvel gazdagodott 1956 történetírása.

Eörsi László: A pesterzsébeti fegyveres ellenállás, 1956. 1956-os Intézet Alapítvány – Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára Budapest, 2015. 231 old.

MAROSSY ENDRE

OFFENLEGUNG

Az 1982-ben életbe lépett osztrák sajtótörvény értelmében az alábbi nyilatkozatot tesszük közzé:
Offenlegung gemäß § 25 des Mediengesetzes:
Medieninhaber: Zentralverband Ungarischer Vereine und Organisationen in Österreich,
A-1010 Wien, Schwedenplatz 2/1/8.
Unternehmensgegenstand: Interessenvertretung der Österreicher ungarischer Sprach- und Kulturzugehörigkeit.
Vorstand: Mag. József Hollós (Präsident),
László Albert (Generalsekretär),
Dr. Andrea Seidler (Kassier).
Beteiligung: 100 %.
Grundlegende Richtung: Pluralistisch - demokratische Meinungsbildung der Ungarn, Wahrung einer mit Österreich verbundenen Identität des Volkstums.